Povesti nemuritoare

Volumul - 38 – *(opţional)*
Seria , *(opţional)*

Traducere:
Editura ion Creanga, 1997

,

Versiune ebook: 0.9

logo editură *(opţional)*
adresa web editura 1.ro *(opţional)*
adresa web 2.ro *(opţional)*

© 20xx by Autor, editura, etc. (ptr. ediţia originală)
© Editura , 20xx (ptr. ediţia în limba română)
Toate drepturile rezervate

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:
(descrierea CIP)
...
...
...
...
...

POVEŞTI CHINEZE

Negustorul şi şarpele

LA OARECARE DISTANŢĂ spre apus de Datuncen se află un munte înalt, iar în el este o peşteră, pe care localnicii o numesc: ”Peştera dragonului din Iaşmo”. În peşteră se află un templu, iar în el se zăreşte statuia unui zeu într-un halat lung, cu o scurtă vătuită şi cu pantofi în picioare. Pe umăr are o desagă, iar în faţă o tobă mică, aşa cum au negustorii ambulanţi, ca să cheme cumpărătorii.

”Oare aşa arată zeii la înfăţişare?” se întreabă cel care vede statuia.

Apoi află ce s-a întâmplat demult. Pe atunci, prin acele locuri nu erau pieţe şi femeile cumpărau aţă, ace, sare, făină şi alte mărfuri de la negustorul ambulant Pîn.

Pîn era un om bun, nu vindea scump şi nu se supăra când cumpărătorii scormoneau mult timp marfa şi apoi plecau fără să cumpere ceva. Când sosea în sat, începea să bată toba, femeile şi fetele îl înconjurau într-o clipă. Soţiile şi fiicele ţăranilor se bucurau totdeauna de venirea lui Pîn. Odată, când el ieşea dintr-o trecătoare, văzu un grup de copii, care înconjuraseră un şarpe mic şi-l loveau unii cu băţul, alţii cu piciorul. Şarpele se strânsese ghem şi nu se mişca. Bătrânului negustor ambulant i se făcu milă şi le spuse copiilor:

- Nu chinuiţi şarpele! Este tare mic şi n-a făcut nimănui nici un rău. Nu-l omorâţi degeaba!

Dar copiii nu vrură să-l asculte. Atunci Pîn le spuse:

- Haideţi să facem aşa: vindeţi-mi mie şarpele şi eu vă voi da bani cu care vă veţi cumpăra un pepene verde. Vă învoiţi?

Copiii luară banii şi fugiră, lăsându-i şarpele. Negustorul ambulant ridică o rămurică, o despică, apucă apoi cu ea şarpele şi-l puse în lada în care purta marfa. Din ziua aceea, Pîn începu să hrănească şarpele şi-l purta peste tot cu el.

Nici nu simţi cum au trecut zece ani şi micul şarpe se făcuse acum şarpe mare, trupul lui era de grosimea unei ceşti şi se lungise, aşa că lada în care stătea nu mai putea fi închisă bine, aproape tot timpul avea capacul deschis.

Pîn umbla ca şi mai înainte prin sate, urca în munţi, cobora în văi, dar acum îi era din ce în ce mai greu să poarte lada cu şarpele. Într-o zi, lăsă jos lada, o deschise şi-i spuse şarpelui:

- De acum înainte nu mai pot avea grijă de tine. Ai crescut mare şi poţi să te hrăneşti singur, îţi dau drumul, dar să nu te atingi niciodată de oameni. Promite-mi!

Şarpele încuviinţă din cap.

- Atunci du-te! îi spuse negustorul ambulant.

Nici nu apucă să clipească, şi şarpele ieşi din ladă şi repede, repede se făcu nevăzut.

Au mai trecut câţiva ani. Şi iată, în munţi, deodată începu să se petreacă lucruri ciudate. Ziua, în amiaza mare dispăreau oamenii care mergeau în munţi după vreascuri.

Atunci zece flăcăi tineri şi voinici, înarmaţi cu secere, târnăcoape şi lopeţi, plecară în cercetare. Se întoarse numai unul, dar şi acela fără încălţări, aşa de tare fugise. Privirea lui era tulbure, nu putea să spună nici un cuvânt. Consătenii îl stropiră cu apă rece, şi-i turnară în gură o fiertură, ca să-l pună pe picioare. Trecură câteva ore până ce-şi veni în fire şi putu să le spună ce i se întâmplase:

- Nici n-am trecut bine de jumătatea drumului, când în faţa noastră a apărut un şarpe alb lung şi, cât ai clipi, a înghiţit nouă din cei zece care plecasem. Din fericire, eu,

fiind iute de picior, am scăpat, altfel aş fi avut aceeaşi soartă.

Ţăranii, auzind povestea flăcăului, îngheţară de spaimă. Şi-au amintit atunci că demult, când încă erau copii, negustorul ambulant Pîn cumpărase de la ei, pentru câţiva bănuţi, un şarpe mic alb. Oare nu-i acela şarpele monstru de acum, care mănâncă oameni? Cu siguranţă că da. Bătrânul Pîn atrăsese aşadar nenorocirea asupra oamenilor.

Cuvintele ţăranilor ajunseră până la urechile negustorului ambulant, care, fără să spună cuiva vreun cuvânt, porni în munţi să caute şarpele. Trei zile umblă prin munţi, dar nu dădu de şarpe. Se întoarse în sat, îşi rase părul din cap şi se spăla.

Luă cu el ceva de mâncare, îşi bătu ţinte în tălpile încălţărilor şi plecă iarăşi în căutarea şarpelui, jurând să nu se întoarcă până nu-l va omorî.

Urcă el pe munte şi merse ce merse, dar nu întâlni şarpele. În a cincea zi, vârfurile ţintelor de aramă din talpă luceau de parcă ar fi fost bobiţe de aur, de-atâta ros; pantalonii şi scurta vătuită, tot agăţându-se de tufe şi ghimpi, se făcuseră zdrenţe; ochii, de atâta sforţare, i se înroşiseră; părul i se încâlcise. Pîn abia-abia îşi mai târa picioarele, dar tot timpul îşi şoptea: ”Până când nu voi omorî şarpele, n-am dreptul să mor, până când nu voi omorî şarpele, n-am dreptul să mor”...

Deodată auzi: ”Sss-sss-sss”. Pîn se uită cu atenţie în jur. La doi paşi de el, în iarba deasă, stătea şarpele alb, cu capul ridicat.

Câteva secunde se uită la om; recunoscându-şi vechiul stăpân, şarpele îşi trase capul repede şi se târî în altă parte. Pîn îşi încordă ultimele puteri şi alergă după el. Din vale în vale, de pe o stâncă pe alta, sus-jos, înapoi şi din nou înainte, şarpele fugea de fostul său stăpân.

Soarele coborâse de mult dincolo de munţi şi luna îşi revarsă razele pe pământ, dar Pîn urmărea continuu monstrul.

Iată însă că şarpele ajunse în cele din urmă lângă o peşteră mare şi dispăru în ea. Pîn se duse după el. Umblă prin toate ascunzişurile peşterii şi descoperi o crăpătură între două pietre. ”Acolo o fi intrat şarpele”, îşi spuse Pîn în sinea lui şi încercă s-o lărgească. Îşi zgârie rău mâinile, îşi rupse unghiile, dar crăpătura nu se mări. Ce să facă? Rămase mult timp pe gânduri. În sfârşit, strângând din dinţi, îşi spuse hotărât: ”Întrucât n-am reuşit să omor şarpele, cu corpul meu voi astupa crăpătura asta, ca el să nu mai aibă pe unde ieşi vreodată să atace oamenii”.

Aşa şi făcu. De atunci, nimeni nu l-a mai întâlnit pe negustorul ambulant Pîn. Dar legenda despre el a trecut de la bunici la nepoţi şi amintirea despre curajosul negustor ambulant trăieşte şi azi printre oameni, de mulţi, mulţi ani.

Iată de ce oamenii au ridicat în peştera dragonului din Iaşmo un templu, în care au pus statuia lui Pîn.

Şi în fiecare an, ţăranii din satele de munte din împrejurimi se adună în acest templu, ca printr-un cuvânt bun să amintească tuturor de negustorul Pîn, care şi-a dat viaţa ca să-i salveze pe oameni de urgia şarpelui.

Femeia şi maimuţele

ODATĂ, o femeie foarte săracă, măturând podeaua în casa unui moşier, a găsit trei monede de aramă şi s-a bucurat. ”De mult n-am mai mâncat supă de morcovi, îşi spuse ea. Astăzi fericirea mi-a surâs. Am găsit aceste trei monede de aramă cu care pot să-mi cumpăr morcovi şi să-mi fac supă.” Mergea ducând coşul cu morcovi într-o mână,

iar cu cealaltă se sprijinea într-un băţ. Făcuse doar câţiva paşi, când deodată zări nişte maimuţe, care curând o înconjurară, cerându-i morcovii.

- Dă-ne morcovi! strigau. Suntem lihnite de foame!

Femeia, bună la suflet, se înduioşă de maimuţele flămânde. Împarţi morcovii în două părţi şi o parte o dădu maimuţelor. Maimuţele mâncară morcovii şi mai cerură. Le mai dădu femeia, dar maimuţelor tot le mai era foame.

Femeia văzu că n-o scoate la capăt cu ele: în coş mai rămăseseră doar trei morcovi. Abia-abia îi vor ajunge pentru supă, iar maimuţele nu se potoleau, începuseră să se vâre până şi-n coş.

Femeia se supără, le îndepărtă pe maimuţe cu băţul şi porni mai departe. Maimuţele se urcară atunci în copaci şi de acolo începură să o ameninţe:

- Ascultă, o să-ţi pară rău că nu ne-ai dat toţi morcovii! În noaptea asta vom veni la tine şi te vom zgâria până te vom omorî!

Când ajunse acasă, femeii i se făcu frică; se gândea că în noaptea aceea va muri. Începu deci să plângă în hohote.

În acest timp se întâmplă să treacă pe drum vecinul ei, Van U, cu vaca sa bălţată. Auzind-o plângând, se apropie de ea şi o întrebă:

- Vecino, de ce plângi?

Femeia îi povesti ce i s-a întâmplat şi începu să plângă şi mai tare. Atunci Van U îi spuse:

- Nu te teme, am să-ţi dau la noapte vaca mea bălţată, care este foarte nărăvaşă şi păzeşte foarte bine poarta. Când vor veni maimuţele, le va ridica pe toate în coarne, spuse Van U şi-şi legă vacă în curtea sărmanei vecine.

Femeia îi mulţumi, dar, când îşi aminti din nou de maimuţe, începu să plângă. Deodată auzi:

- Crabi vii! Cumpăraţi crabi!

Era unchiaşul Sui, el prindea şi vindea crabi vii. Când o văzu pe femeie plângând, o întrebă:

- Femeie, ce of ai pe inimă? De ce plângi?

- Ah, nu mă mai întreba! Maimuţele m-au ameninţat că vor veni la noapte şi mă vor zgâria până mă vor omorî, spuse femeia, printre lacrimi.

- Nu trebuie să te întristezi înainte de vreme, o linişti unchiaşul Sui. Eu îţi voi dărui câţiva crabi vii. Pune-i într-o putină cu apă. Maimuţele vor vrea să bea şi atunci crabii se vor agăţa de ele şi apoi să vezi! mai spuse el şi, scoţând din coş cinci din cei mai mari crabi, îi dădu femeii.

Se linişti puţin sărmana de ea. Începu să mănânce supă de morcovi, dar din nou îşi aminti că în noaptea aceea vor veni maimuţele, şi lacrimile începură să-i curgă iarăşi pe obraji.

Deodată văzu trecând pe drum un negustor cu un sac. Acesta se opri şi o întrebă:

- De ce plângi, soro?

Femeia îi povesti necazul ei, iar negustorul spuse:

- Nu fi tristă, te voi ajuta. Şi, scoţând din sac un ac lung şi ascuţit, adăugă: Ia acul ăsta şi înfige-l în prag. Maimuţele vor călca pe el şi nu vor merge mai departe!

Îi lăsă acul şi plecă, dar femeia plângea întruna, fără să se mai oprească.

- Ei, mătuşico, ce s-a întâmplat? auzi ea, după o vreme, vocea lui Li-ba.

Acesta locuia tocmai la marginea satului şi împletea rogojini pentru moşier.

- Am dat de belea, spuse femeia, printre lacrimi. N-am vrut să le dau maimuţelor toţi morcovii şi ele m-au ameninţat că vor veni la noapte şi mă vor zgâria până mă vor omorî.

- Nu mai plânge! Ia rogojina mea, uită-te cât este de netedă şi pune-o pe scară! Maimuţele nu se vor putea urca pe ea, pentru că este foarte alunecoasă.

Femeia îi mulţumi lui Li-ba şi hotărî să facă aşa cum o sfătuiseră toţi. Legă vaca nărăvaşă a lui Van U lângă poartă, puse crabii unchiaşului Sui într-o putină cu apă şi o aşeză în curte; în prag, înfipse acul cel lung, rogojina o puse pe scară, iar ea se ascunse în beci şi începu să aştepte. Când se întunecă de tot, pe stradă se auziră tropăituri şi ţipete. Erau maimuţele care veneau în goană. Ajungând la casa femeii, deschiseră poarta, dar vaca balţaţă, dând cu capul, ridică trei în coarne deodată. Maimuţele vrură să se urce pe scară, dar rogojina era lunecoasă şi nu putură deloc să se urce.

În curând maimuţele obosiră şi li se făcu sete. Văzând putina cu apă din curte, îşi băgară capul înăuntru să bea, dar crabii le apucară de nas şi le strânseră tare.

Maimuţele, urlând de durere, fugiră spre poartă; atunci vaca mai ridică trei din ele în coarne. Maimuţele se speriară rău de tot şi alergară fără rost prin curte. Se urcară apoi pe gard şi o luară la sănătoasa. Atunci femeia ieşi din beci, fericită că a scăpat de maimuţe.

Fetele din oglinzi

A FOST ODATĂ o bătrână tare bună, care avea doi feciori. Ea dorea din tot sufletul să-şi vadă feciorii la casele lor şi să-şi crească nepoţii. Şi a trimis bătrâna peţitori în cele patru zări, care au umblat până şi-au făcut praf încălţările, dar nu au găsit nurori potrivite pentru feciorii ei. De aceea, bătrâna mamă era tot mai mâhnită.

Într-o noapte, neputând să doarmă, coborî din kang[1] şi ieşi în curte. Era miezul nopţii. Bătrâna îşi îndreptă faţa spre cerul plin de stele şi, oftând adânc,

zise:

- Cine ştie la ce fel de nurori se gândesc feciorii mei?

Deşi bătrâna rostise aceste cuvinte cu voce slabă, noaptea fiind nespus de liniştită, ea crezu că a fost auzită până şi de stele. Deodată văzu cu teamă cum se ridică plutind dinspre sud-vest o lumină albă, care, pe măsură ce se apropia, devenea din ce în ce mai rotundă, mai mare, ajungând cam cât luna pe cer; curând acea lumină coborî în curtea ei. Bătrâna văzu apoi cum în cercul alb şi luminos stătea un bătrân cu un sceptru cu cap de dragon în mână.

Bătrânul avea o faţă strălucitoare şi blândă şi o barbă lungă, albă. Se apropie de bătrână şi-i spuse:

- Ţi-am adus nurori la feciori!

- Tare mă tem că te-ai obosit în zadar, răspunse ea, întristată. Nici un fel de nurori nu pot mişca inimile feciorilor mei! Dar unde-s nurorile? Unde sunt peţitorii?

Bătrânul izbucni atunci în râs şi, mângâindu-şi barba, zise:

- Nu-i nevoie de vreun peţitor care să lege firul roşu[2] şi nici de caretă împodobită. Iată, am aici două oglinzi rotunde, colorate, şi să nu-ţi închipui că-i o păcăleală; nurorile tale se află cu adevărat în aceste oglinzi. În fiecare an, la trei ale lunii martie, la miezul nopţii, dacă vei

---

1 *Kang - pat chinezesc construit din cărămidă şi lut, care se încălzeşte pe dedesubt.*

2 *Credinţă populară chineză după care mirii erau legaţi de firul roşu al soartei.*

îndrepta oglinzile spre sud-vest, ele îţi vor arăta drumul care duce la nurori.

Zicând acestea, bătrânul scoase de la piept două oglinzi mici, rotunde, şi i le dădu. Apoi, ca un soare care răsare, cercul luminos se înălţă în văzduh şi începu să plutească spre sud-vest, asemănându-se cu o cometă care piere încet de pe boltă. Bătrâna se întoarse în casă, îşi trezi feciorii şi le dete câte o oglindă. Băiatul cel mare, uitându-se în oglindă, văzu o fecioară îmbrăcată în roşu, care-i zâmbi şi apoi îşi plecă privirea spre o floare de bujor roşu, pe care o ţinea în mână.

Feciorul cel mare, uitând pentru o clipă că fata ce-o vedea nu era decât în oglindă, spuse:

- Mamă, înainte de a-şi pleca privirea, fata aceea din oglindă mi-a zâmbit, nu pot să nu răspund sentimentelor ei. Mamă! Dă-mi voie să mă însor cu ea!

La vorbele băiatului, bătrâna înlemni.

La rândul său, cel de al doilea fiu, uitându-se în oglinda lui, văzu o fecioară îmbrăcată în haine albe, care-l privi cu blândeţe şi apoi îşi plecă privirea spre o floare de bujor albă, pe care o ţinea în mână. Şi el, uitând pentru o clipă că fata pe care o vede nu este decât în oglindă, spuse:

- Mamă, fata aceasta avea în privire ceva numai pentru mine, încât m-a mişcat... Mamă, dă-mi voie să mă însor cu ea!

Plângând şi râzând de bucurie, bătrâna le spuse:

- Fiii mei, nu vă prostiţi, ceea ce aţi văzut nu erau decât nişte umbre în oglinzi. Cum o să vă însuraţi cu ele?

Auzind cuvintele maică-si, feciorul cel mare fu cuprins de o mare tristeţe, iar feciorul cel mic îşi încruntă sprâncenele cu mâhnire.

Trecură câteva zile şi feciorii continuau să fie trişti şi îngânduraţi, încât biata mamă fu nevoită să le

destăinuiască spusele bătrânului. Bucuroşi de cele auzite, amândoi băieţii hotărâră să meargă în căutarea fetelor. La trei ale lunii martie, bătrâna le spuse:

- Fiii mei, orice ar fi, nu pot să vă las să plecaţi amândoi! Cine ştie ce primejdie vă paşte...

- Frăţioare, spuse feciorul cel mare, lasă-mă pe mine să plec primul!

- Fratele tău e mai mare decât tine, adăugă şi bătrână, trebuie să-l laşi să plece el mai întâi!

La miezul nopţii, feciorul cel mare ieşi în curte şi, îndreptând oglinda spre sud-vest, se uită în ea. Deodată, în oglindă i se arătă o rază albă, care ducea până la munţii din sud-vest, ce nu mai apăreau ca nişte contururi, ci ca nişte stânci ciudate, acoperite cu păduri dese. Şi, tot privind, văzu că această rază albă se transformase într-un drum luminos. Băiatul cel mare porni îndată pe drumul ce i se arătase în oglindă.

Pe înserate, el ajunse la capătul drumului, la poalele munţilor. După ce mai merse puţin, el văzu o peşteră luminoasă în care şedea un bătrân înconjurat de lumină. Amintindu-şi de vorbele maica-si, recunoscu în acesta pe bătrânul care-i dăruise oglinzile. Înaintând, îl întrebă cu respect:

- Bunicule, am ajuns la capătul drumului, încotro trebuie să mă îndrept spre a găsi fata din oglindă?

Bătrânul îl laudă, zicându-i:

- Bravo, flăcăule, în sfârşit, ai venit! Fata pe care ai văzut-o locuieşte pe marele munte din partea de apus a acestor munţi şi, pentru a ajunge la casa ei, trebuie să treci mai întâi muntele tigrilor şi prăpastia monştrilor apei. Fecioara din oglindă este în stăpânirea zgripţuroaicei, care a transformat-o într-un bujor roşu şi a sădit-o în grădina din spatele muntelui. Pentru ca ea să redevină ce-a fost,

trebuie să pătrunzi în grădină şi să îndrepţi oglinda asupra ei. Şi acum, după ce ştii toate astea, rămâne la voia ta dacă te duci sau nu.

După ce se gândi puţin, feciorul spuse:

- Bunicule, dacă am ajuns până aici, nu mai pot să dau înapoi!

- Dacă ai curaj să te duci, eu te voi ajuta. Îţi voi da un bici fermecat şi un franjure de mătase şi te voi învăţa cum să foloseşti aceste obiecte, dar nu trebuie să şovăi nici un pic atunci când le foloseşti, îl sfătui bătrânul.

Scoase biciul şi franjurele şi le puse în mâna băiatului, dându-i poveţe cum să le folosească şi numai după aceea îi arătă drumul.

Pornind pe drumul arătat, băiatul ajunse după multe zile aproape de vârfurile muntelui, de unde, privind drept înainte, văzu cum din faţa muntelui alăturat, format din stânci ciudate şi acoperit cu păduri dese, se înalţă o ceaţă neagră. După un scurt popas, se îndreptă către acest munte. Şi, de ce mergea, de aceea era mai greu de mers; obstacolele deveneau din ce în ce mai mari. Când era mai obosit şi cu trupul lac de sudoare, din vârful muntelui se repeziră doi tigri vărgaţi. Şi, cât ai clipi din ochi, tigrii ajunseră în faţa lui, deschizându-şi gurile să-l înghită. Atunci băiatul scoase în mare grabă biciul dăruit de bătrân şi, mişcându-l deasupra tigrilor, spuse:

- Tigrilor care păziţi muntele, ascultaţi! Am venit aici să caut pe cineva care-mi este drag. Lăsaţi-mi calea liberă!

După ce spuse băiatul aceste cuvinte, tigrii îşi închiseră fălcile, îşi plecară capetele şi o rupseră la fugă.

Ajungând şi mai sus pe creasta muntelui, băiatul văzu prăpastia monştrilor apei. Nici o piatră, nici un copac, ci numai o apă cât un ocean. Coborând pe coasta muntelui,

ajunse la marginea apei. Scoase îndată franjurele de mătase şi, ţinându-l de un capăt, îl aruncă în apă, zicând:

- Monştri ai apelor, făceţi-mi o punte să trec! Trebuie s-o găsesc pe fata pe care am îndrăgit-o!

Cum termină de spus acestea, din mijlocul apei se ridicară nişte monştri, unii cu coada de peşte şi corp de om, alţii cu cap de om şi corp de broască ţestoasă, care apucară capătul firului şi-l fixară pe celălalt mal al apei. Firul subţire se transformă într-o punte îngustă şi rezistentă. Mişcându-şi biciul, băiatul porni să treacă puntea, dar, când era aproape pe la jumătatea drumului, se uită în jos şi văzu cum din apa verde îl priveau cu ochii roşii, holbaţi, monştrii. Ar fi fost mai bine dacă nu se uita, căci, văzând aceasta, îşi pierdu cumpătul şi începu să se teamă că ar putea să cadă în apă de pe o punte atât de îngustă. Şi a şovăit! În acea clipă, picioarele începură să-i tremure, capul să i se învârtească, iar puntea deveni subţire, cât un fir de aţă. Băiatul căzu în apă, afundându-se în adâncuri împreună cu monştrii.

A trecut un an de când plecase de acasă. Bătrâna, văzând că nu i se mai întoarce feciorul cel mare, era îngrijorată. La trei ale lunii martie, cel de-al doilea fecior îi spuse maica-si:

- Mamă, anul trecut, în această zi, a plecat fratele meu. Acum mi-a venit şi mie rândul să plec în căutarea fetei din oglindă.

Bătrâna, speriată, răspunse:

- Fiule, fiule, a trecut un an şi fratele tău nu s-a mai întors. Cum de mai îndrăzneşti să spui că pleci?

- Mamă, fii fără grijă, îi spuse el, eu mă voi întoarce neapărat.

Bătrâna ar fi vrut să ştie ce s-a întâmplat cu feciorul cel mare şi-i spuse feciorului cel mic:

- Du-te, dar ai grijă de tine şi să te întorci acasă chiar dacă nu găseşti fata. Să afli şi ce s-a întâmplat cu fratele tău.

La miezul nopţii, băiatul ieşi în curte şi, îndreptând oglinda spre sud-vest, se uită în ea. Deodată, în oglindă i se arătă o rază albă, care se transformă într-un drum luminos, ce ducea la munţii din sud-vest.

Feciorul cel mic îşi luă rămas bun de la bătrâna lui mamă şi plecă pe drumul arătat în oglindă.

Când se crăpă de ziuă, băiatul ajunse la poalele muntelui, unde-l întâlni şi el pe bătrânul înconjurat de lumină. Acesta îi dădu şi lui un bici fermecat şi un franjure de mătase, îl povăţui şi pe el cum îl povăţuise pe frate-său. Apoi adăugă:

- Anul trecut, pe timpul acesta, a venit fratele tău, dar a căzut în prăpastia monştrilor apei. Hotărăşte tu singur dacă vrei să-ţi continui calea!

Auzind că fratele lui a căzut în prăpastie, cel de-al doilea fecior începu să plângă şi spuse:

- Orice s-ar întâmpla, vreau să ajung la fată din oglindă!

Bătrânul îi arată şi lui drumul care ducea la fata din oglindă, apoi îşi luă rămas bun de la băiat, sfătuindu-l încă o dată să nu şovăie nici un pic când va trece puntea.

Mişcându-şi biciul, băiatul trecu muntele tigrilor şi ajunse la prăpastia monştrilor apei. Scoase franjurele, îl ţinu de un capăt şi-l aruncă în apă, spunând:

- Monştri ai apelor, am venit să caut fata din oglindă, făceţi-mi degrabă o punte!

Nu apucă bine să termine de spus şi din apa agitată apărură nenumăraţi monştri, unii cu corp de om şi coadă de peşte, alţii cu cap de om şi corp de broască ţestoasă, care prinseră firul de capăt şi-l fixară de celălalt mal, transformându-l într-o punte îngustă şi rezistentă.

Băiatul porni pe punte pocnind din bici! Deşi din apă se auzeau tot felul de zgomote ciudate, el nu privi în jos şi merse mai departe pe punte, sigur de sine. După ce a trecut puntea, merse munte după munte, până ce văzu o casă înconjurată de copaci bătrâni. Când ajunse acolo, simţi un miros plăcut.

Băiatul, urmând sfatul bătrânului, se îndreptă direct spre grădina din spate. Peste zidurile ce împrejmuiau grădina îşi întindeau ramurile tot felul de copaci înfloriţi, dar el nu le luă în seamă. Plesni din bici şi acesta se transformă de îndată într-o scară de frânghie pe care, urcând, pătrunse în grădină. Apoi frânghia se prefăcu din nou în bici.

În mijlocul grădinii, găsi bujorul roşu şi bujorul alb, aşa cum îi spusese bătrânul, înfloriţi şi plini de parfum. Băiatul îndreptă oglinda spre bujorul cel alb şi spuse:

- Fată-n alb!

Şi deodată bujorul alb se transformă în fata pe care o văzuse în oglindă. Bucuros, băiatul îi spuse:

- Fată-n alb, pentru tine am venit până aici, vrei să mă urmezi?

Fata îl măsură din cap până-n picioare, chipul i se lumină de bucurie, dar, întorcându-se spre bujorul roşu, faţa i se întunecă şi lacrimi ca nişte perle începură să şiroiască din ochii ei.

- Cum m-aş îndura s-o părăsesc pe sora mea în roşu! Chiar dacă noi vom scăpa din mâinile zgripţuroaicei, eu voi rămâne pentru totdeauna mâhnită!

La auzul acestor cuvinte, bujorul roşu începu să-şi scuture petalele una câte una, ca nişte lacrimi care cad.

Băiatul, întristat, înţelese că bujorul cel roşu e fata după care plecase fratele său. Dar cum s-o transforme în om dacă nu avea oglinda fratelui său? Fata-n alb spuse deodată:

- Să mergem în casă, deoarece e timpul să se întoarcă zgripţuroaica!

Cum intrară în casă, zgripţuroaica şi ajunse în curtea din faţă. Uitându-se printr-o crăpătură, băiatul văzu că zgripţuroaica era îmbrăcată şi împodobită, dar avea faţa şi mâinile acoperite de păr. Aceasta se opri în curte şi de acolo începu s-o ocărască pe Fata-n alb:

- Nememico! Cine ţi-a redat înfăţişarea?

Cine ţi-a îngăduit să ascunzi străini în casă?

Şi, lovind cu picioarele în uşă, îşi prinse poalele şi începu să le agite, stârnind un vânt puternic, care cuprinse toată încăperea. Dar oricât se înteţea vântul, fata, fiind sub puterea oglinzii, nu mai putu fi transformată în floare. Văzând aceasta, zgripţuroaica se prefăcu bucuroasă şi spuse:

- Tu eşti un copil bun, Fată-n alb, şi băiatul acesta îmi place. Îţi dau binecuvântarea să te măriţi cu el.

Băiatul şi Fata-n alb nu răspunseră. Atunci zgripţuroaica adăugă:

- Ştii că avem cirezi de cămile şi cai, vaci şi oi şi mi-e teamă că în noaptea asta vom fi prădaţi.

Să meargă flăcăul cu mine să mă ajute, iar mâine veţi pleca împreună.

După ce zise aceasta, zgripţuroaica se îndepărtă.

Amărâtă, Fata-n alb spuse:

- Zgripţuroaica vrea să te piardă. Nu are nici un fel de cirezi. S-a dus să cheme animalele sălbatice, să te sfâşie.

Băiatul o linişti, spunându-i:

- Nu te teme, am biciul fermecat şi nimeni nu va putea să se apropie de mine.

Zgripţuroaica îl duse pe băiat pe un munte golaş şi se făcu nevăzută. Se lăsase noaptea. Tot muntele era acoperit cu ciulini şi nu se vedea nici urmă de cămile sau cai, vaci

sau oi. După puţin timp, în întunericul care-l înconjura, începură să licărească nenumăraţi ochi. Veniseră fiarele, dar nici una nu cuteza să se apropie de băiat. Băiatul căută un loc mai neted şi stătu acolo până a doua zi dimineaţă.

Zgripţuroaica, văzând că băiatul e teafăr, începu să plângă, punând la cale altceva:

- Eu nu mai pot de dragul acestei fete şi, după ce va pleca, am să mor de dorul ei. Nu mă pot despărţi de ea, merg şi eu cu voi.

Auzind-o, Fata-n alb ghici că zgripţuroaica va căuta să-i piardă pe drum şi, cu multă căldură în glas, spuse:

- Bine te-ai gândit, şi eu doresc acest lucru.

Dar, la vârsta ta, ai să te oboseşti de moarte mergând alături de noi, tinerii. Tu ai puterea să te măreşti sau să te micşorezi. Dacă te faci mai mică, noi te vom vârî în vaza aceasta de aramă, pe care vom purta-o în spate şi astfel nu te vei obosi, ba, dimpotrivă, în vază vei putea chiar să şi dormi, dacă vrei.

Zgripţuroaica, hotărâtă să le vină de hac celor doi, se făcu îndată cât un şoarece de mică şi intră în vază, fără să stea prea mult pe gânduri. Atunci tinerii astupară în grabă gura vazei şi o porniră la drum.

Ajungând la prăpastia monştrilor apei, aruncară vaza în apele verzui. Apoi, Fata-n alb se aşează pe malul apei şi începu să plângă.

- Zgripţuroaică afurisită! Ne-ai chinuit în fel şi chip pe mine şi pe sora mea şi ne-ai transformat apoi în flori. Surioară, cum să te părăsesc? Când ne vom revedea oare?

Şi plânse Fata-n alb, plânse, iar lacrimile-i şiroiau ca nişte şuvoaie, iar din copaci cădeau picuri ca de rouă.

Băiatul începu să se gândească la fratele său şi-l apucă plânsul şi pe el. Şi, deodată, apa începu să strălucească şi

ceaţa cea neagră deveni albă, împrăştiindu-se încet-încet în cele patru zări.

Atunci coborî din văzduh, în cercul său luminos, bătrânul. Şi apucând sceptrul cu cap de dragon arătă spre apă, zicând:

- Monştri ai apelor, scoateţi-mi degrabă la mal pe fratele cel mare al acestui băiat!

Nici nu apucă să termine de spus, că monştrii, cei cu coadă de peşte şi corp de om şi cei cu cap de om şi cu corp de broască ţestoasă, îl ridicară deasupra pe feciorul cel mare. Bătrânul făcu un semn asupra lui şi acesta clipi din ochi şi zise:

- Am visat oare? Ce mult am dormit!

Băiatul cel mic, văzându-şi fratele, îl îmbrăţişă cu căldură.

Bătrânul se ridică apoi în văzduh şi se făcu nevăzut.

Plecară cu toţii în grădină şi feciorul cel mare îndreptă oglinda asupra bujorului roşu; îndată, acesta se prefăcu într-o fecioară îmbrăcată în roşu, aşa cum o văzuse în oglindă. Fata-n roşu îl privi cu dragoste şi-i zâmbi.

După multe peripeţii, amândoi feciorii ajunseră acasă, cu fetele din oglinzi. Făcură două nunţi deodată şi apoi împreună cu mama lor petrecură zile multe şi fericite.

Feciorul şi fantoma

DE UNDE ŞI CUM, nu se ştie, în oraşul Liten începu să umble o fantomă. Oamenii şi-au dat seama de apariţia ei după isprăvile ce le făcea. Avea obiceiul năstruşnic de a lua chipul şi asemănarea unui om plecat sau care lipsea pentru o vreme. Bineînţeles, toate năzdrăvăniile pe care le făcea

cădeau în seama omului respectiv, care, bietul, nu ştia nici cu spatele.

Un om bătrân şi respectabil, cunoscut de toată lumea, se cam întrecu într-o zi cu băutura. Mergea spre casă ameţit, pe două cărări. Fantoma luă înfăţişarea feciorului său şi îl întâmpină pe moşneag în drum. Se înţelege - nu ca să-l ajute. Dimpotrivă, să-l chinuiască, să-i pună tot timpul piedici şi să-l tăvălească pe jos. Unchiaşul ajunse acasă cu chiu-cu vai, numai cucuie şi vânătăi.

A doua zi dimineaţă, îşi chemă fiul şi-l mustră cu asprime:

- Nu m-aş fi aşteptat niciodată la asemenea purtare din partea feciorului meu, pe care l-am crescut, l-am îngrijit şi l-am învăţat meserie. Chiar dacă eu am greşit luând un pahar în plus, n-aveai dreptul să-mi faci una ca asta. Eu te-am făcut om, iar tu te-ai purtat ca un duşman. De azi înainte nu te mai consider copilul meu.

Sărmanul flăcău nu fusese niciodată ocărât în felul ăsta. Plângând, încercă să-i explice tatălui:

- Bine, dar chiar tu m-ai trimis ieri, dis-de-dimineaţă, în satul vecin cu treburi. Ştii că am rămas peste noapte acolo şi m-am întors abia adineaori. Am dormit la rudele noastre. De ce spui acum că te-aş fi chinuit şi te-aş fi bătut pe drum, când eu nici n-am fost acasă? Şi cum crezi că aş fi putut face eu una ca asta? Mai bine bate-mă, omoară-mă, dacă te-am supărat cu ceva! Dar nu-mi spune vorbe atât de urâte şi nu mă năpăstui!

Unchiaşul se gândi că fiul său are dreptate. Fusese plecat din sat. Nu cumva o fi fost fantoma despre care tot vorbeşte lumea?

Trecură câteva zile de la această întâmplare. Moşul se duse din nou la han să se cinstească împreună cu nişte prieteni. De data asta însă îşi luă sabia cu el.

Feciorul, văzând că tatăl său pleacă spre han, se gândi: ”Dacă-i iese iar în cale blestemata de fantomă?” O luă după bătrân şi stătu în preajma hanului, aşteptându-l. Înăuntru nu putea intra pentru că obiceiul, buna-cuviinţă tradiţională, nu îngăduie ca două generaţii diferite - tată şi fiu - să bea la aceeaşi masă. Moşul bău mai puţin decât data trecută, tocmai ca să poată înfrunta fantoma. Abia porni spre casă că-l şi văzu pe fiu venindu-i în întâmpinare.

- Ei, las' că-ţi vin eu acum de hac, fantomă spurcată! zise el printre dinţi.

Îl lăsă pe băiat să se apropie şi când îi fu la îndemână, fără să scoată o vorbă, îl despică dintr-o singură lovitură.

Şi uite-aşa omorî bietul om pe feciorul său adevărat.

”Aşa este!”

TRĂIA ODATĂ un bogătaş poreclit ”Ardei-iute”. Era un om tare zgârcit şi hain. Ce mai, lumea spunea despre el că are suflet de câine. Şi acest bogătaş avea un argat pe nume Ciau-ta, care nu era de prin partea locului. Venise din alt ţinut şi argăţea la boier de vreo şase-şapte ani.

Într-o zi, Ciau-ta se îmbolnăvi şi căzu la pat.

Bogătaşul începu să-şi facă fel de fel de socoteli: ”Va să zică, după ce că zace şi nu munceşte, mai trebuie să-l şi hrănesc”.

Până la urmă se hotărî să-l gonească din bătătură.

Ciau-ta era un om cinstit şi drept, muncise din răsputeri atâţia ani, dându-şi tot câştigul pe hrană şi pe straie. Iar acum, la greu, rămăsese fără un sfanţ.

Porni la drum, târându-se ca vai de el, trăind din mila trecătorilor, şi ajunse cu greu în satul lui. Acolo povesti rudelor sale ce i se întâmplase. De la rude aflară şi sătenii.

Ticăloşia lui Ardei-iute umplu de revoltă sufletele oamenilor.

- Cerule, câtă nedreptate şi lăcomie! se mirau toţi. Cu ce-a greşit sărmanul Ciau-ta, să fie aruncat aşa pe drumuri?

Oamenii hotărâră că argatul trebuie să se răzbune pe boier. Dar cum? Uşor de zis, greu de făcut.

Chibzuiră ei îndelung şi până la urmă găsiră o cale.

- Punem mâna de la mână, vindem care ce poate şi adunăm bani mulţi. Mai întâi trebuie să-l vindecăm pe Ciau-ta. Pe urmă...

Aşa şi făcură.

După ce argatul se înzdrăveni de-a binelea, câţiva săteni merseră cu el la oraş şi-i cumpărară haine frumoase, bogate, şi o colivie cu un papagal, în scurt timp, învăţară papagalul să spună numai aceste două vorbe: ”Aşa este”.

- Las' că-i venim noi de hac lui Ardei-iute! se bucurau sătenii.

Lăsară să treacă vreun an. Apoi Ciau-ta îşi îmbrăcă straiele cele noi, se ferchezui, luă cu el colivia cu papagalul şi se arătă la curtea bogătaşului.

- Mă ardea dorul de dumneata, stăpâne, îi spuse el. Nu te supăra, rogu-te, că am venit să te văd şi să te întreb de sănătate.

- O, dar ce înţolit eşti! Se vede că nu-ţi merg prost treburile. Pe unde ai umblat mai bine de-un an? Ce-i cutia aia pe care-o duci în mână?

Boierul era uluit de schimbarea petrecută cu argatul său. Îl credea mort de mult şi, când colo, uită-te la el! Nici nu mai ştia cum să-l primească mai bine.

- Vai de capul meu şi de treburile mele! i-o întoarse Ciau-ta. Abia-mi câştig şi eu câte ceva de-ale gurii. Dar, ce să-i faci, zâmbi el cu subînţeles, ridicând colivia şi arătându-i boierului papagalul, aşa mi-a fost mie dat pe lume.

Ardei-iute nu înţelegea deocamdată nimic; care soartă, adică? De ce îi arată papagalul?

Dar argatul se făcea că nu pricepe curiozitatea stăpânului. Cum îl întrebă de papagal, cum aducea altă vorbă, aţâţându-i şi mai mult nerăbdarea, în cele din urmă se lăsă înduplecat şi-i povesti lui Ardei-iute, ca pe o mare taină pe care nu trebuie s-o mai afle nimeni:

- În timp ce mergeam spre casă, bolnav şi flămând ca vai de lume, mânat numai de dorinţa de a-mi da sufletul acolo unde mă născusem, adormii într-o noapte la marginea drumului. În vis, îmi apăru un moşneag cu barbă albă-albă şi lungă. Acesta îmi spuse că undeva, într-o pădure, trăieşte un papagal care poate descoperi comorile îngropate, poate găsi aurul şi argintul ascuns în pământ. A doua zi m-am dus la locul cu pricina, am găsit papagalul, l-am adus acasă şi am avut grijă de el. De-atunci, viaţa mea s-a schimbat. Am cu ce trăi, nu mai muncesc atâta, şi nu că mă laud, dar am mai şi pus câte ceva deoparte. De-atunci, nu ne-am mai despărţit niciodată, eu şi papagalul meu, şi suntem cei mai buni prieteni. Ţin foarte mult la el.

Bogătaşul asculta cu gura căscată. Dar parcă nu-i venea a crede.

- Nu înghit eu poveşti d-astea! Dacă aş vedea cu ochii mei, aş mai zice. Dar, aşa, numai după vorbe...

Argatul o ţinea una şi bună că a spus adevărul, că lucrurile stau întocmai cum a povestit, boierul nu credea în ruptul capului, şi tot aşa până când se hotărâră să facă o încercare.

Merseră amândoi pe drum, argatul ducând cu luare-aminte colivia, până ajunseră la o fântână. Ciau-ta dădu târcoale puţului, apoi se opri şi ridică în dreptul obrazului colivia, întrebând:

- Coco, frăţioare, nu cumva e-ascuns pe-aci ceva argint?

- Aşa este! răspunse pasărea vorbitoare.

Ciau-ta luă lopata, săpa puţin şi ce să vezi? Dădu la iveală o oală cu arginţi. Îi luară şi porniră mai departe. Ajunseră la malul unei bălţi.

- Nu cumva s-o fi aflând îngropat pe-aici ceva aur, Coco, frăţioare? întrebă din nou Ciau-ta.

- Aşa este!

Săpând, argatul dădu la iveală, sub privirile lacome ale boierului, o grămadă de monede de aur. Boierul nu se mai putu stăpâni:

- Ascultă, Ciau-ta, îi zise, îţi dau oricât, numai vinde-mi mie papagalul acesta!

Argatul îi răspunse că i l-ar vinde cu dragă inimă, dar nu se poate despărţi de el nici în ruptul capului. ”Las' că mi-l vinzi tu până la urmă”, îşi zise boierul în gând, în timp ce se întorceau acasă.

A doua zi, la conac se încinse o petrecere în toată legea. Masă bogată, băutură, lăutari, invitaţi tot unul şi unul - bogătaşii din sat şi rudele de la oraş ale lui Ardei-iute. În toiul mesei, boierul povesti musafirilor că e pe cale să facă o afacere grozavă: şi le spuse asta în aşa fel, de parcă vânzarea ar fi fost deja hotărâtă:

- N-o să aibă ce face Ciau-ta. O să se ruşineze faţă cu atâta lume şi o să accepte.

Bineînţeles, toţi oaspeţii săriră care mai de care să-l felicite pe Ardei-iute. Acesta ciocni cu toţi, mai bău două-trei pahare, apoi se adresă lui Ciau-ta în gura mare, dinadins ca să-l audă toţi:

- Îţi dau pe el oricât îmi ceri. Nici nu mă uit la preţ.

Ciau-ta se prefăcu oarecum încurcat şi-i răspunse:

- Cum aş putea să-l refuz pe omul care mi-a fost stăpân vreme de aproape şapte ani?

Mai ales în faţa atâtor cinstite feţe? Dar acest papagal e cea mai mare comoară a mea. Nu m-am despărţit de el nici zi, nici noapte, de când îl am. Dacă domnia-voastră ţine cu tot dinadinsul, eu vi-l vând. Numai să-mi daţi pe el preţul cuvenit.

Oaspeţii şi rudele boierului săriră care mai de care să-l convingă pe argat.

Ardei-iute îşi frecă mâinile şi rânjea cu gura până la urechi. Nevasta veni lângă el şi-i şopti la ureche:

- Comoară ca acest papagal nu mai găseşti alta pe lume. Fă în aşa fel ca să se învoiască!

Dă-i de la bun început toată averea: pământ, casă, livadă, tot. Numai de s-ar învoi.

Bogătaşul nu avea alta în cap decât să pună mâna pe papagalul năzdrăvan. Chemă notari şi martori, întocmiră actele de vânzare şi le semnară cu toţii, punând degetul. Averea lui Ardei-iute aparţinea de-acum lui Ciau-ta, iar papagalul intră în stăpânirea boierului. Acesta fu felicitat de toţi oaspeţii, care nu ştiau cum să-l mai linguşească, doar avea să devină, de-acuma înainte, şi mai bogat. Fericit la culme, Ardei-iute luă colivia cu papagalul şi porni, urmat de oamenii lui, de rude şi de prieteni. Sărea şi alerga, bucuros că de-acum se va umple de aur şi argint. Ajunseră la malul unei ape. Ardei-iute întrebă papagalul:

- Frăţioare, e pe-aici ceva argint îngropat?

- Aşa este!

Săpară tot malul. Săpară şi în apă. Căutară zile şi nopţi. Nu găsiră nici urmă de arginţi.

Plecară mai departe. Ajunseră, istoviţi şi supăraţi, la poalele unui deal.

- Se află ascuns pe-aici ceva aur?

- Aşa este!

Săpară ei ce săpară, dar nu găsiră nimic. Era şi de înţeles: dacă nu pusese nimeni, de unde să fie? Ardei-iute îşi dădu abia acum seama că mâncase o păcăleală grozavă.

- Papagalule, nu cumva m-ai păcălit?

- Aşa este!

În culmea disperării, cu ochii injectaţi şi cu obrazul verde-vânăt de furie, Ardei-iute trânti colivia de pământ, cu toată puterea.

- Ai să mă bagi în pământ de supărare, pasăre spurcată!

Papagalul reuşi să iasă nevătămat dintre sfărâmăturile coliviei şi se cocoţă pe creanga unui copac.

- Aşa este! îi răspunse el cu glas strident, în timp ce-şi scutura penele ciufulite.

Spintecătorul de dragoni

CICĂ ERA ODATĂ un om care voia cu tot dinadinsul să fie ca nimeni altul. Într-o zi îi veni ideea să înveţe o meserie nemaiîntâlnită. ”Atunci, într-adevăr, nimeni nu va mai fi ca mine”, îşi zicea el în sinea lui.

Vându toată averea, luă pe ea o sumă foarte mare şi plecă în lume să găsească un meşter.

Se întoarse în sat abia după trei ani. Bineînţeles, toată lumea se adună, curioasă, să-l vadă şi să-l întrebe ce meserie grozavă a învăţat, ce meşteşug deosebit a deprins în acest răstimp.

- Ei, bine, poate n-o să vă vină a crede, se lăudă el în gura mare, dar am învăţat de la un meşter iscusit cum pot să spintec dragoni.

Sătenii rămaseră cu gura căscată. Se uitau unii la alţii şi nu ştiau ce să zică. Apoi începură să se întrebe între ei:

- Aţi mai auzit aşa ceva?

- Aţi mai pomenit una ca asta?

Nimeni nu putea spune că a mai văzut sau că a mai auzit vreodată despre o asemenea meserie: spintecător de dragoni.

- Şi cum faci ca să-i spinteci? întrebă unul cu neîncredere.

Omul nostru nu se lăsă prea mult rugat, începu să le arate, cu gesturi largi, cum se spintecă un dragon. Făcea mişcări şi salturi ciudate, însoţite de explicaţii amănunţite: ce fel de cuţite şi arme se folosesc, cum se înjunghie dragonul, cu ce trebuie să-i spinteci burta, şi alte asemenea năzdrăvănii.

Sătenii îl ascultară o vreme cu multă luare-aminte, apoi începură să râdă. Şi râseră, de se ţineau cu mâinile de burtă şi nici că-l mai lăsară pe spintecătorul de dragoni să-şi termine demonstraţia.

- Ai învăţat, într-adevăr, o meserie nepreţuită. Dar poate ne spui şi unde ai de gând s-o practici. Noi suntem uluiţi de iscusinţa ta, dar nu ştim unde ţi-am putea găsi un dragon pe care să-l spinteci şi să-ţi arăţi meşteşugul.

Cele două fete ”urâte”

SĂRMANUL MOŞ HUAN! Toată lumea îl compătimea. Şi pe bună dreptate; în viaţa lui a avut parte de prea puţine bucurii. Grijile şi necazurile s-au ţinut scai de el încă din tinereţe.

De fiecare dată când îşi aducea aminte cum şi-a pierdut nevasta şi a rămas cu cele două fete, îl podideau lacrimile; mezina nici nu mergea în picioare când a rămas fără mamă.

Moş Huan n-a mai adus în casă altă femeie şi a devenit pentru cele două copile şi mamă şi tată. Şi cât e de greu să

creşti doi copii! Mai ales pentru un tată. Dar moş Huan nu s-a plâns niciodată nimănui.

Când se întorcea de la câmp, îl mai oprea câte un cunoscut să-l întrebe:

- Ce-ţi mai fac copilele?

- Ce să facă, răspundea el, cresc, săracele, dar nu ştiu ce-o să mă fac cu ele, că-s cam urâţele!

Cam aşa răspundea moş Huan celor ce-l întrebau de fiicele lui. Şi se ştie cum e în sat: gurile rele ale babelor fac imediat din ţânţar, armăsar.

- Cele două fete sunt aşa de urâte, că lui moş Huan îi e ruşine să le lase să se uite peste gard, spuseră ele o vreme, şi apoi îl lăsară în pace.

Moş Huan îşi văzuse de-acum cele două fete mărişoare, şi le iubea ca pe lumina ochilor din cap. Mai degrabă şi-ar fi dat viaţa, decât să se despartă de vreuna din ele. Tocmai dragostea aceasta nemărginită îl făcuse pe moş Huan să ţină fetele închise în casă şi să le ferească straşnic de ochii lumii.

Veni şi vremea măritişului. Dar la poarta lui moş Huan nu bătu nici un peţitor. Şi cum ar fi putut să bată cineva, când cei cu fete de măritat scorneau tot felul de vorbe?

- Muma pădurii e mai frumoasă decât fetele lui moş Huan, spuneau unii.

Iar o hârcă de babă se jură c-a văzut cu ochii ei pe cele două fete ale lui moş Huan.

- Una n-are dinţi în gură; a doua e cocoşată si c-un ochi se uită la făină, iar cu celălalt la slănină. Mă rog, dacă le vezi, îţi piere somnul, spunea ea, deşi habar n-avea de înfăţişarea celor două fete.

Despre urâţenia celor două fete ale lui moş Huan se dusese vestea până în satele cele mai îndepărtate.

Într-o bună zi, cineva bătu la poartă. Întâi încet, apoi tot mai tare. Cele două fete se tot iţeau pe după perdele, să vadă cine bate, dar moş Huan nu le lăsa.

- Să nu ieşiţi decât după ce pleacă străinul! se răsti moşul şi plecă spre poartă.

- Bună ziua, moşule, zise străinul.

- Bună să fie, precum ţi-e inima şi, deschizând poarta, moşul îl întrebă pe necunoscut: Ce treburi te aduc, tinere, pe la casa mea? N-ai putea veni altă dată, dacă nu-i zor?

- Ba-i zor, dar aici în drum nu-i loc nimerit pentru vorbă, îi răspunse străinul.

Moş Huan nu avu încotro şi-l invită pe necunoscut în casă, cu gând să termine cât mai repede discuţia cu el şi să-i arate poarta pe unde, venise.

De cum intră în casă, necunoscutul, care auzise şi el atâtea despre fetele gazdei, nu-şi putu stăpâni uimirea când văzu toate strălucind de curăţenie, flori la ferestre şi pe masă. Mă rog, toata casa arăta de-ţi era mai mare dragul, dar fetele nu se vedeau nicăieri.

Moşul îşi dădu imediat seama cam ce căutau privirile tânărului, şi se bucura în sinea lui că-şi alungase fiicele în cămăruţa din spate, fără să-şi dea seama că ele auzeau totul şi vedeaul printr-o ferestruică ascunsă de-o perdea, ca şi cum ar fi fost şi ele în cameră.

- Nu prea am vreme de pierdut, mai ales că mâine mă duc la pădure, îl luă repede moşul pe tânăr, iscodindu-l totodată cu privirile lui reci.

Tânărul îşi dădu seama că moşul nu prea are chef să-l asculte, aşa că se hotărî să spună totul deschis, de la bun început.

- Ştiu că ai două fete. Eu am venit să ţi-o cer în căsătorie pe cea mare. N-am văzut-o, dar o iau de nevastă, oricum ar arăta.

- Mai întâi, am să-ţi spun că fata mea e urâtă şi n-o să-ţi placă. Apoi, trebuie să ştii că nici avere n-are şi, după aceea, cum mi-aş da fata după unul pe care îl văd pentru prima oară în viaţa mea?

Vorbele moşneagului nu-l descumpăniră pe tânăr, care răspunse pe loc:

- Nu umblu nici după frumuseţe, nici după avere. Şi acum îţi voi depăna firul vieţii mele. Am rămas orfan de mic copil, m-am hrănit cu pâinea amară a străinilor. Neamurile apropiate mi-au luat toată averea şi până de curând mă ştiam cel mai sărac om din lume. De asta nici nu m-am însurat. Nici un gospodar n-a vrut să-şi dea fata după un om sărac, deşi eram frumos şi chipeş la trup. ”Dacă bogătaşii nu vor să-şi lase fetele să se mărite cu un sărac, o fată de-a lui moş Huan pe care nu-l prea încurcă averile, ca şi pe mine, tot o să iau eu, fie ea oricât de urâtă”, mi-am spus. Şi uite, pentru asta am venit la matale, moş Huan, încheie el.

Neastâmpăratele de fete auziră toată discuţia. Cea mai mare se roşi puţin, căci îl îndrăgise pe flăcău de cum îl văzuse intrând în casă.

La drept vorbind, nici lui moş Huan nu-i displăcu tânărul, dar tot încerca să-l facă să plece şi să-i lase fata în pace.

- Fata mea nu vrea cu nici un chip să plece de la casa părintească şi, vezi bine, căsuţa ni-i cam mică, spuse moş Huan.

- O să facem una nouă alături, răspunse tânărul.

- N-avem pământ şi nici cu ce l-am putea munci, nu se lăsă moşul.

- Nu vor fi oameni mai fericiţi decât noi, îi întoarse răspunsul tânărul peţitor. Fără să ştie careva, continuă el, înainte de a muri, mama a lăsat în păstrare, la cel mai bătrân om din sat, un diamant de o mare valoare, cu

condiţia să mi-l dea în ziua nunţii. Vezi, aşadar, că vom fi şi bogaţi.

Moşul îşi dădea seama că nu-l mai poate alunga pe tânăr şi făcu ultima încercare:

- Să zicem că ţi-aş da fata, zise el, trecându-şi palmele peste barba lungă şi privind şiret chipul tânărului, dar vezi că nu-i acasă şi n-ai s-o poţi vedea decât în ziua nunţii.

- Tare îndărătnic mai eşti, moşule, dar fie cum zici. Fata tot ai să mi-o dai însă de nevastă.

Şi uite aşa, nu avu încotro moş Huan şi trebui să-şi pregătească fata cea mare de nuntă.

Veni şi ziua sorocită. Pas să mai încapi în ograda lui moş Huan, sau măcar în uliţă. Tot satul se adunase acolo, vorbindu-se că acum moş Huan n-o să mai aibă încotro şi o să scoată la vedere pe cele două fete.

Când sosi mirele, apăru pe prispa casei şi moş Huan cu fetele lui. Cea mare era în găteli de mireasă, iar cea mică era îmbrăcată cu o rochie înflorată.

Toţi cei de faţă rămaseră muţi de admiraţie.

Frumuseţea celor două fete întrecea orice închipuire.

Tânărul mire se zăpăci cu totul când îşi văzu aleasa şi ar fi rămas de bună seamă împietrit locului dacă mulţimea nu l-ar fi împins spre prispă cu urări de fericire şi chiote de veselie. Şi avu loc o nuntă ca-n poveşti.

Moş Huan n-a avut parte să bea în tihnă măcar un pahar cu vin. Peţitorii, unul după altul, veneau să i-o ceară pe mezină în căsătorie, aşa că moşul trebui în cele din urmă să aleagă unul dintre ei şi la o săptămână avu iar nuntă mare în bătătură.

Asta-i povestea despre cele două fete ale lui moş Huan. Şi cam de pe atunci a rămas printre flăcăi vorba: ”Mă duc în peţit, poate găsesc şi eu vreo *urâtă* de-a lui moş Huan”.

Muntele de aramă

ÎN PROVINCIA CIJETIAN există un munte care se numeşte Muntele de aramă, deşi nu se scoate aramă din el. De ce se numeşte aşa o să aflăm din povestea de faţă.

Demult, la poalele acestui munte trăia un boier care avea mult pământ şi bogăţii nenumărate; dar, zgârcit fiind, tot nu-i ajungeau şi se gândea mereu cum să şi le sporească.

Odată, pe când boierul stătea în salonul unde-şi primea musafirii, a auzit la poartă sunetul mătăniilor de lemn. Peste puţin timp, în sală intră un preot.

Salutându-l pe boier, el murmură:

- Fă-ţi pomană, stăpâne, dă-mi câţiva bănuţi să cumpăr lumânări aromate şi untdelemn pentru candele şi vei fi răsplătit cu mulţi fii şi nepoţi, cu o mare fericire şi viaţă lungă.

Boierul, cum auzi că i se cer bani, se înverzi la faţă şi începu să strige:

- Ieşi afară, afară, afară, eu n-am bani!

- Dacă n-ai bani, poţi să-mi dai orez, spuse preotul.

- Nu numai că n-am orez, dar nici măcar tărâţe.

Dar preotul nu pleca şi continua să se milogească:

-Fie-ți milă, stăpâne, dă-mi ceva pentru lumânări aromate şi untdelemn de pus în candele. Am puterea de a transforma orice lucru în aur, argint şi pietre preţioase.

Când auzi boierul că preotul are o asemenea putere, ciuli urechile şi se gândi:

”Poate că acest preot vrea pur şi simplu să ia bani de la mine. Dar dacă el poate transforma lucrurile în aur, de ce umblă şi cerşeşte? Poate că spune adevărul sau poate minte. Ar fi bine să mă conving. Dacă vrea să mă înşele, voi

face aşa încât să nu primească nimic, cel mult va mânca de pomană de câteva ori”.

După ce se gândi astfel, zâmbi şi spuse:

- Acum n-am bani. Vino după câteva zile. Tu spui că poţi să preschimbi pietrele în aur, este adevărat?

- Eu nu mint niciodată, răspunse preotul.

- E adevărat că ştii să transformi metalul în aur, argint şi pietre preţioase?

- Într-adevăr, ştiu, repetă preotul.

Boierul se bucură tare mult, dar, luând un aer nepăsător, zise:

- Am destul aur, argint şi pietre preţioase, însă niciodată n-am văzut cum se face aurul. Arată-mi, vrei?

- Bine, spuse preotul.

Boierul porunci slugilor să-l ducă pe preot într-o cameră şi să-i dea de mâncare. După ce acesta mancă, îi spuse din nou:

- Fă-mi douăzeci de monede de argint, bine?

- Bine, zise preotul, mâine dimineaţă le vei avea.

Seara, boierul porunci slujitoarelor:

- Uitaţi-vă cu atenţie după preot, nu-l lăsaţi să fugă! Dacă va dispărea ceva, voi veţi răspunde.

De obicei, stăpânul se trezea foarte târziu, dar de data asta nici nu mijise bine de ziuă când se dădu jos din pat. Alergă imediat în camera unde dormea preotul şi se uită înăuntru. Când văzu că preotul doarme, se linişti şi se întoarse să mai doarmă puţin.

Când boierul se trezi a doua oară, preotul îl aştepta de mult în salon. Cum intră boierul înăuntru, preotul îi şi dădu douăzeci de monede de argint.

Bogatul cântări în mână argintul, îl încercă și cu dinţii; văzu că este bun. De bucurie, ochii îi luceau şi vorbea

întruna. Îi ceru preotului încă cincizeci de monede de aur şi a doua zi le primi.

A treia zi, moşierul îl rugă de o sută de perle şi preotul îi numără exact o sută.

Aşa a trecut jumătate de lună. Boierul nu înceta să ceară ba una, ba alta. Preotul se plictisi într-un târziu şi-i spuse:

- Toate aceste bogăţii pe care ţi le-am dat le am de la o broască ţestoasă de aramă. Dar prea mult am cerut de la ea şi mai mult nu-mi va da. Dacă vrei, cere-i singur.

Preotul scoase din sac o broască ţestoasă de aramă, o puse pe masă şi plecă.

Broasca ţestoasă de aramă era cât un sfeşnic pentru lumânări şi, pe lângă asta, nu era vie. Preotul spunea că ea poate transforma metalul în aur, argint şi pietre preţioase. Boierul nu prea credea, totuşi îngenunche în faţa ei şi, fără să ridice capul, murmură:

- Broască ţestoasă de aramă, dă-mi o comoară! Broască ţestoasă, dă-mi o comoară!

Broasca ţestoasă îşi întredeschise ochii şi, mişcându-şi picioarele, îi spuse:

- Şi aurul, şi argintul, şi perlele pe care ţi le-am dat sunt luate de la prietenii şi rudele tale.

Boierul tot nu se potolea şi din nou se înclină şi spuse:

- Dacă n-a mai rămas la rude şi prieteni, atunci există la alţi oameni.

- Pentru ce-ţi trebuie atâtea bogăţii? Tu nu ai măsură?

- Aurul, argintul şi pietrele preţioase sunt nepreţuite pentru mine şi cu cât sunt mai multe, cu atât mai bine, răspunse lacomul.

- Încă mai vrei? îl întrebă broasca.

- Mai vreau! repetă boierul şi începu să bată mătăniile cu mai mult sârg.

Broasca ţestoasă de aramă se supără. Pe neaşteptate, capul ei începu să crească încet şi ea deveni de mărimea unui monument.

- Intră în burta mea şi ia-ţi comoara! spuse broasca ţestoasă şi într-o clipă deschise gura şi-l înghiţi pe boier.

L-a înghiţit pe boierul cel lacom şi împreună cu el, toate bogăţiile ce erau în casa lui. Apoi dispăru, ea ştie unde.

Tot în acea vreme trăia un om sărac care lucrase înainte la acest bogat. După ce stăpânul dispăruse, omul acela mergea mereu în munţi să adune vreascuri. Aşa-şi ducea zilele. Odată auzi cum cineva îl strigă. Atunci se întoarse imediat şi văzu o broască ţestoasă mare cât o masă. Era broasca ţestoasă de aramă.

- Dacă ţi-e greu, spune-mi ce-ţi trebuie şi eu te voi ajuta, îi spuse ea săracului.

- Nu mi-e greu, dar, iată, cuţitul cu care tai vreascuri este bont. Eh, dacă aş avea un cuţit ascuţit! Dar n-am bani să mi-l cumpăr.

- Loveşte-mă de trei ori pe spate, şi spune: ”Vreau un cuţit bun pentru tăiatul vreascurilor”, îl îndemnă broasca ţestoasă.

Omul făcu aşa cum îl învăţase broasca ţestoasă de aramă şi scoase din gura acesteia un cuţit atât de ascuţit, că nu numai lemnul, dar şi piatra o putea tăia.

Când omul se pregătea să plece, broasca ţestoasă îi spuse:

- Dacă rudele sau prietenii tăi au nevoie de ceva, să mă caute şi eu îi voi ajuta. Trebuie să repete de trei ori numele meu şi îndată voi apărea.

Se înapoie omul cel sărac acasă şi povesti rudelor şi prietenilor despre întâlnirea sa din munţi. Şi acum toţi care n-aveau ce mânca, sau care erau încercaţi de vreo boală şi nu aveau bani să cheme doctorul şi să cumpere

medicamente, fugeau la broasca ţestoasă de aramă şi ea de fiecare dată îi salva.

Vestea se răspândi şi ajunse până la un leneş: ”Dacă o voi ruga să-mi dea bani, ea nu-mi va da mulţi. Ce-ar fi să pun mâna pe ea, să-i despic burta şi să-i iau toate bogăţiile? Aşa ar fi mai bine”, se gândi el.

Leneşul luă un cuţit şi plecă în munţi.

- Broască ţestoasă de aramă! strigă el de trei ori şi broasca ţestoasă apăru de îndată la chemarea lui.

- Ce doreşti? îl întrebă ea. Leneşul se prefăcu trist şi spuse:

- N-am ce mânca!

- Loveşte-mă de trei ori pe spate! îi spuse broasca ţestoasă.

Leneşul se apropie de broasca ţestoasă şi, în loc s-o lovească în spate, scoase cuţitul să-i taie burta. Dar broasca ţestoasă de aramă nu aşteptă ca leneşul s-o omoare; deschise gura şi-l înghiţi.

De atunci, broasca ţestoasă de aramă s-a ascuns în munţi şi n-a mai ieşit la chemarea oamenilor. Nimeni n-a mai văzut-o. Numai uneori, înainte de ploaie, se poate auzi strigătul ei.

Iată de ce locuitorii de prin împrejurimi au numit acest munte - Muntele de aramă.

Templul din nori

ÎN TRECĂTOAREA de pe muntele Taişan se află templul Utzimiao. La treizeci-patruzeci de paşi de el se poate vedea fundamentul altui templu, dar templul în sine nu se vede. Unde este oare templul?

Se povesteşte că demult, cu mulţi ani în urmă, acest templu s-a ridicat deodată în aer şi aşa a rămas agăţat de nori între cer şi pământ. De aceea oamenii l-au numit ”Templul din nori”.

Iată cum s-a întâmplat:

Trăia cândva în templu un călugăr bătrân cu ucenicul său de doisprezece ani. Copilul şi-a pierdut de mic părinţii şi rudele l-au dat bătrânului călugăr să-l înveţe. Călugărul, ca toţi călugării, nu muncea, ci trăia din ceea ce arenda săracilor, din pământul care aparţinea mănăstirii. Lua pentru asta un preţ mare de la ei. Nici nu se gândea să-l înveţe pe băiat şi-l obliga să muncească ziua şi noaptea. El ba mătura podeaua, ba îi gătea mâncarea, ba strângea patul. N-avea timp nici să respire, darmite să alerge sau să se joace. Îl hrănea prost pe băiat, în schimb, de bătăi şi ceartă, băiatul era sătul până-n gât.

Călugărul avea mulţi prieteni - toţi ca şi el. În fiecare zi se strângeau şi vorbeau despre vreme. Seara, înainte de culcare, bătrânul călugăr îi amintea, de obicei, micului său învăţăcel:

- După ce vei mătura curtea, să stropeşti florile. După ce stropeşti florile, să sădeşti legumele. După ce vei sădi legumele, să aduci apă...

Şi aşa, la nesfârşit, şi nu uita să adauge:

- Dacă nu vei face tot, călcâiele tale vor primi o porţie serioasă de lovituri de bambus.

Spre sfârşitul zilei, picioarele băiatului erau ca nişte butuci şi era frânt de oboseală. Iar perna era deseori noaptea udă de lacrimi.

Odată sădea legume la câmp. Deodată auzi pe cineva strigându-l şi văzu două fete venind direct spre el. Erau amândouă îmbrăcate la fel, în scurte roşii şi pantofi tot

roşii, iar pe cap aveau două codiţe minunate. Fetele erau mici şi rotunjoare ca două ridichi.

- Ce faci aici? îl întrebară ele pe băiat.

- Iată, fac şănţuleţe şi sădesc legume, răspunse el.

Atunci fetele începură să-l ajute pe băiat. Munca mergea strună şi repede au sfârşit totul. Apoi fetele îl rugară să se joace cu ele un joc vesel.

Se întunecase şi venise timpul ca fetele să plece. Ele îl sfătuiră pe băiat să nu povestească nimic bătrânului călugăr despre ele.

A doua zi, fetele mai aduseră şi alte prietene cu ele, care le semănau ca două picături de apă. Şi de data asta îl ajutară pe băiat. Iar după ce au terminat treaba, din nou se jucară. Fetele aflaseră de rândul trecut că băiatul nu mănâncă pe săturate şi-i aduseseră diferite bunătăţi.

Trecu astfel câtva timp şi băiatul şi fetele se împrieteniseră tare, dar noile prietene niciodată nu-l invitaseră la ele. Când le întreba unde locuiesc, fetele doar chicoteau: ”Hi, hi”, arătând undeva departe şi spuneau: ”Acolo”.

De când apăruseră aceste fete acolo, sprâncenele băiatului nu se mai încruntaseră de tristeţe, iar faţa lui slabă şi palidă precum ceara se îmbujorase şi se rotunjise.

Bătrânul călugăr, observând veselia învăţăcelului, se supără:

- De ce eşti aşa de vesel în ultimul timp? Care ţi-e bucuria?

- Eu lucrez mult şi bine şi mănânc bine, iată de ce sunt vesel, răspunse băiatul.

- Aha! înseamnă că te oblig să munceşti prea puţin? Bine, acum, după ce vei termina toată treaba în casă, trebuie să mergi în fiecare zi în pădure şi să aduci două legături de vreascuri.

Dar ce însemna oare pentru băiat să adune două legături de vreascuri? Să-i fi cerut chiar mai multe, el tot nu s-ar fi întristat, doar prietenele sale îl vor ajuta.

Fetele îl încurajau în toate. Cât n-ai fi putut înghiţi o turtă mică, ele reuşeau să facă tot ce poruncise călugărul, apoi alergau şi săreau în pădure, rupeau fructe sălbatice, flori roşii cu parfum plăcut, îşi spălau în apa de izvor faţa şi mâinile, prindeau raci printre pietre, iar când erau obosite de joacă, se aşezau să se odihnească şi până la apusul soarelui aveau timp să-şi spună poveşti şi diferite istorioare.

Bătrânul călugăr îi tot dădea băiatului multe lucruri de făcut, unul mai greu decât altul şi, spre uimirea lui, băiatul făcea totul fără să spună o vorbă. Atunci în sufletul călugărului încolţi o îndoială. ”Cineva îl ajută pe băiat”, îşi spuse el.

Într-o seară închise templul şi, supărat, îl luă pe băiat de ureche şi începu să-i pună tot felul de întrebări. Dar băiatul nu-i spuse adevărul.

Atunci bătrânul hotărî să facă altfel şi, cu o voce mieroasă, începu să-i vorbească:

- Dacă îmi vei spune adevărul, eu mă voi purta cu tine precum cu fiul meu. Şi chiar dacă nu-mi vei spune, tot o să aflu despre ce este vorba.

Băiatul era încă prea mic şi bătrânul călugăr reuşi în cele din urmă să-l înşele şi-l făcu să-i povestească totul.

Călugărul se încruntă, apoi se gândi şi se tot gândi, iar sprâncenele i se întinseră, ochii i se înveseliră şi-l bătu prieteneşte pe umăr:

- Bine, foarte bine că a dat un asemenea noroc peste tine. Dar de ce prietenele tale nu te cheamă niciodată în vizită? Trebuie neapărat să aflăm unde trăiesc şi eu te voi ajuta. Ia o aţă lungă, şi leag-o pe neobservate de rochia uneia dintre fete. Aşa, urmărind aţa, noi le vom găsi casa.

A doua zi, fetele veniră din nou. Ca întotdeauna, la început îl ajutară pe băiat, iar apoi, terminând treaba, începură să se joace. Când a venit timpul ca fetele să plece acasă, băiatul legă pe neobservate de haina uneia din ele aţa, iar capătul celălalt îl agăţă de un copac şi se întoarse la templu. Dimineaţa, bătrânul călugăr se duse să caute după fir casa fetelor. Firul ducea departe, departe în pădure şi dispărea sub pământ. Bucuros, se întoarse călugărul într-un suflet acasă, îi porunci băiatului să ia cazmaua şi-l duse la locul unde dispăruse aţa.

Când băiatul sapă o groapă mică, văzură că aţa este legată de o rădăcină. Călugărul porni să sape alături şi acolo era tot o rădăcină. Tot săpând într-o parte şi-n alta, scoaseră o legătură mare de rădăcini.

Călugărul se întoarse în templu, puse legătura în dulap, iar patru rădăcini le aruncă în ceaun, turnă apă şi făcu focul. După câtva timp, din ceaun începu să se înalţe un abur mirositor. Atunci bătrânul îi porunci băiatului:

- Ai grijă de foc şi nu cumva să îndrăzneşti să ridici capacul! Dacă-l vei ridica, păzeşte-ţi oasele! Eu mă voi duce să-mi vizitez puţin prietenii.

Băiatului îi era dor de prietenele sale, doar nu le văzuse toată ziua. Deodată, din camera interioară a templului se auzi un plânset de copil si vocea cuiva, parcă vorbind din vasul mare de lut, îl strigă pe nume.

El intră în cameră se uită în jur şi nu văzu pe nimeni. Dar vocea iar îl strigă. De data asta băiatul înţelese că cineva este încuiat în dulap. Fără să stea mult pe gânduri, sparse lacătul şi deschise dulapul. Şi din el, una după alta, ieşiră afară prietenele lui.

Cea mai mare dintre fete îi spuse cu reproş:

- Cum de nu-ţi este ruşine? Tu i-ai povestit călugărului cel rău despre noi, care a omorât patru din surorile noastre,

dar şi noi nu se ştie dacă vom ajunge acasă. Ce să facem acum?

- Nici eu nu mai pot rămâne aici, spuse băiatul, cu disperare. Bătrânul călugăr va afla că v-am eliberat şi n-o să-mi fie bine.

Fetei i se făcu milă de el:

- Să lăsăm toate la o parte. Ce a fost a fost!

Pe surorile noastre tot nu le mai putem învia.

Trebuie să ne salvăm, înainte de a veni călugărul cel rău. M-am gândit ce să facem!

Şi fata îi porunci să ia puţină supă din ceaun şi s-o toarne pe pământ. Băiatul făcu aşa şi podeaua începu imediat să se ridice în sus.

Între timp, bătrânul călugăr trecu pe la toţi prietenii şi-i invită la el. Pe drum, el povestea călugărilor:

- Am găsit pe câmp multe rădăcini asemănătoare. Ele fierb acum în ceaun. Noi vom bea fiertura şi vom întineri cu mulţi ani. Apoi vom fierbe şi celelalte rădăcini şi...

Dar călugărul nu mai apucă să sfârşească. Privind în sus, văzu templul legănându-se şi înălţându-se încet-încet.

- Vai, vai, vai! strigă călugărul şi se repezi spre templu.

Reuşi să se agate de o crăpătură şi rămase aşa, agăţat în aer, încercând să oprească înălţarea templului.

Crapul fermecat

ÎN MUNŢII TIN SAN se afla un râu foarte mare, cu ape strălucitoare ca argintul. Râul curgea, şerpuind printre stâncile muntelui şi ajungea într-un iaz cu apa verde şi întunecată de nu puteai să-i vezi fundul. Dincolo de iaz se afla o vale adâncă şi destul de lungă. La capătul văii era un sătuleţ, în care trăia un flăcău orfan de mamă şi de tată, ce

se numea Uan Sou. Nu avea pe nimeni pe lume, în afară de un bunic care trăia în alt sat şi cu care se vedea numai la sărbători.

Uan Sou păzea turma de vaci a satului şi, în afara zilelor când cobora după mâncare, tot timpul şi-l petrecea cu turma pe vârful muntelui. Altuia, în locul lui, i s-ar fi urât, dar lui nu. În fiecare zi, după ce vacile se săturau, Uan Sou se tolănea la umbră şi se lăsa în voia viselor. Atunci, dinspre iaz se auzea un cântec mlădios de fluier şi un glas duios care-l vrăjea: când viersul era trist, se întrista şi el până la lacrimi; când viersul era vesel, lui i se umplea inima de bucurie.

Într-o zi, viersul răsună aşa de melodios şi parcă se ridica din ce în ce mai sus. Tulburat, Uan Sou sări în picioare, bătând din palme. Dar cât ai clipi din ochi, se lăsă o tăcere adâncă de parcă totul se scufundase în apă. Apa iazului, ca j turbată, se revărsă peste margini udându-l pe băiat şi era cât pe-aci să-l tragă la fund. Uan Sou se luptă din toate puterile: se agăţă cu mâinile de crengile copacilor şi, ţinându-se de ele, se căţăra în vârful muntelui. De acolo, privind în jos, văzu că apa se liniştise.

De atunci, Uan Sou n-a mai auzit nici un sunet deasupra iazului.

Venise iarna, iarba pe păşune se uscase, în văzduh zburau fulgii de zăpadă. Oamenii din sat îşi luaseră vacile acasă. În ziua a treia a lui ianuarie, Uan Sou plecă în satul vecin, să-l vadă pe bunicu-său. Văzând cât de mult crescuse băiatul, bunicul spuse:

- E timpul să-ţi căutăm o nevastă, dar, aşa sărac cum eşti, cine să se uite la tine?

Şi oftă. Uan Sou oftă şi el. Îl săgeta la inimă când vedea că bunicul său, bătrân şi bolnav, îi duce grija. Şi atunci se gândi să-l mângâie pe bătrân şi-i spuse:

- Bunicule, nu mai fi îngrijorat! Deja mi-am găsit nevastă. Mâine o aduc acasă. Am venit să-ţi dau vestea.

La început, bătrânul se miră, dar apoi îl bătu pe umeri şi-i zise:

- Nepoate, nu m-am înşelat în privinţa ta, eşti un flăcău de treabă! Eu mă bucur, dar dacă trăia maică-ta, se bucura şi mai tare.

La plecare, bătrânul îl însoţi până la poartă şi-i mai spuse:

- Nepoate, nu te am decât pe tine, aşa că peste câteva zile am să-ţi fac o vizită să văd şi eu ce nevastă ţi-ai ales.

- Bunicule, răspunse Uan Sou încurcat, la vârsta ta te mai încumeţi să mai mergi pe drumuri de munte? Mai bine nu mai veni!

Dar, oricâte-i spuse Uan Sou, bătrânul nu se lăsă convins:

- Uan Sou, chiar dacă ar trebui să calc de trei ori într-un loc şi tot vin să-mi văd nepoata.

Cu inima grea, Uan Sou se întoarse acasă, în sinea lui se gândea: ”Peste câteva zile vine bunicul şi ce o să găsească? Frig în casă şi singurătate. Dacă ar şti că l-am minţit, ar fi tare mâhnit. Acum ce-i de făcut?”

Şi, frământându-şi aşa creierul, îi veni un gând: luă un coş şi se duse pe malul iazului, îl umplu cu lut şi se întoarse acasă. Făcu din lut un chip de femeie, îi vopsi faţa cu alb, îi desenă nişte sprâncene lungi şi arcuite, o gură mică, parcă gata să vorbească, doi ochi vii, care parcă se mişcau în toate părţile. Cercetându-şi din ochi lucrarea, Uan Sou oftă: ”Oricât ar fi de frumoasă, tot de lut rămâne!”

În a şasea zi a lui ianuarie, pe la prânz, bătrânul bătu la poartă. În grabă, Uan Sou luă chipul de lut, îl puse pe un pat de lut, îl înveli cu plapuma şi fugi să deschidă poarta. Bucuros nevoie mare, bătrânul, cum intră pe uşă, şi începu să se uite în stânga şi-n dreapta, dar n-o vedeai nicăieri pe

nepoată. Când să deschidă gura să întrebe, Uan Sou îl pofti să se aşeze, zicându-i:

- Bunicule, stai jos şi te odihneşte!

După ce acesta se aşează, Uan Sou nu mati prididea cu vorba:

- Vii de departe, oi fi însetat, mă duc să-ţi fierb nişte ceai.

Bătrânul nu mai avu timp să-l oprească: băiatul şi fugise să aducă nişte vreascuri.

După ce fierse ceaiul, îi aduse bătrânului să bea şi ieşi în grabă, căutându-şi de lucru. Ar fi dorit din toată inima să pregătească pentru bunicul său ceva de mâncare, dar nu avea nici un bob de orez, nici un fir de zarzavat. Se aşează lângă el, plin de mâhnire. Bătrânul ridică atunci cana cu ceai, apoi o lăsă jos, aşteptând parcă ceva.

- Am venit la tine de o bună bucată de timp. Cheam-o pe nepoata mea!

Uan Sou se temea cel mai mult de aceste cuvinte. Totuşi, nu-şi pierdu firea şi, oftând, spuse:

- Bunicule, e bolnavă de câteva zile, nu se poate mişca din pat!

Auzind aceasta, bătrânului nu-i mai arse nici de băut, nici de nimic şi spuse în grabă:

- De ce n-ai spus mai dinainte? Mă duc s-o văd.

Intrând în cameră, Uan Sou i-o luă înainte şi, apropiindu-se de pat, zise:

- A venit bunicul să te vadă, nu poţi să te ridici?

La început bătrânul nu văzu decât plapuma umflată ca şi când dedesubt dormea un om şi, crezând că e nepoată-sa bolnavă, o întrebă:

- Ţi-e mai bine, nepoată?

Hei! Dar cine şi-ar fi putut închipui ce a urmat? Plapuma se mişcă deodată şi se auzi o voce de femeie:

- Mi-e mai bine, bunicule.

Uan Sou ştia că sub plapumă pusese o făptură de lut, atunci cum de vorbea? Şi-şi trase, speriat, mâna de sub plapumă. Fata se ridică şi începu să-şi aranjeze părul, zicând:

- Vezi cum eşti? De câte ori poate să vină bunicul la vârsta lui la noi? Mi-a fost şi mie puţin rău şi am adormit, dar tu trebuia să mă trezeşti.

Ai făcut ceva de mâncare pentru el?

Văzând bătrânul că nepoată-sa se simte mai bine şi că e aşa de arătoasă şi vorbeşte aşa de cuviincios, nu mai putea de bucurie. Şi, luându-i vorba din gură, zise:

- Nepoată dragă, nu mi-e foame deloc. Nu te mai obosi pentru mine!

În acest timp, inima lui Uan Sou bătea de să-i spargă pieptul şi parcă i se părea că mai văzuse fata asta undeva.

Fata nu se lăsă şi, uitându-se la băiat, îi spuse:

- Cum putem să-l lăsăm pe bunic să se întoarcă flămând? Stai tu cu el de vorbă, iar eu mă duc să pregătesc ceva de mâncare.

Mulţumit, bătrânul se aşeză cu băiatul la taifas, dar mai mult trăgea cu urechea la ce făcea fata. După puţin timp, aceasta intră aducând un castron de ţiao-te[3], cu un miros îmbietor. Băiatul rămase şi mai mirat, întrebându-se din ce făcuse fata acea mâncare.

Spre seară, bătrânul plecă acasă şi băiatul îl conduse o bună bucată din drum. La înapoiere, fata îl aştepta. Nemaiştiind ce să facă, băiatul o întrebă:

- Până la urmă cine eşti tu?

---

3 Ţiao-te = colţunaşi cu carne, mâncare tradiţională chinezească.

Fata păru că nu e prea bucuroasă de întrebarea băiatului şi, arătând spre chipul de lut care se afla sub masă, îl întrebă:

- Nu e asta fata de lut pe care ai făcut-o tu?

Băiatul se uită şi văzu că chipul de lut e nemişcat. Apoi fata, oftând, zise:

- Înainte ne întâlneam aproape în fiecare zi, oare într-adevăr nu mă recunoşti?

Auzind aceasta, băiatul îşi aminti de iaz şi atunci ştiu că ea este fata cu viersul fermecat. Era şi încântat, dar şi puţin speriat. Cu tristeţe în glas, fata spuse:

- Să nu fii mirat dacă-ţi spun adevărul. Eu sunt spiritul crapului şi de mică am fost răpită şi pusă în slujba altor peşti. Zilnic trebuie să-i distrez cu viersul meu chiar dacă ninge, chiar dacă plouă. Acum câteva zile, bătrânul crap a plecat la o petrecere, iar eu, mergând pe firul apei, am ajuns la marginea satului, unde te-am auzit oftând şi vorbind singur şi mi s-a muiat inima. Cum să-l fi lăsat pe bunicul tău să plece amărât?

Auzind acestea, Uan Sou înţelese totul, se roşi până în vârful urechilor şi-i zise:

- Dacă tot ai venit, rămâi aici!

Aşa a trăit Uan Sou prima zi fericită din viaţa lui. A doua zi, fata se arătă mâhnită şi cu ochii plini de lacrimi. Văzând-o, băiatul crezu că e mâhnită de sărăcia lui şi o întrebă:

- Eşti nemulţumită de sărăcia mea?

Auzindu-l vorbind astfel, fata izbucni în hohote:

- Uan Sou, cu toate că inima nu vrea, azi trebuie să mă duc acasă, fiindcă se întoarce bătrânul crap şi, dacă nu mă găseşte, o să vină după mine aici. Nu-mi pasă dacă o să fiu pedepsită, dar mă tem pentru viaţa ta.

Auzind băiatul toate acestea, izbucni şi el în lacrimi. După ce se mai potoli, fata zise iarăşi:

- Uan Sou, nu fi trist! Acum ne despărţim, dar va fi destul de uşor să ne întâlnim din când în când. Dacă vrei să mă vezi, vino la marginea iazului, în spatele stâncii verzi şi bate uşor de trei ori din palme.

Temându-se că el n-a înţeles, ea mai repetă o dată şi încet-încet ieşi din casă; ajungând la poartă, se mai uită o dată în urmă, apoi se prefăcu într-un nouraş şi se făcu nevăzută.

După numai două zile, Uan Sou plecă la iaz. Pe malul iazului se afla o stâncă de înălţimea unui om. După spusele fetei, bătu de trei ori din palme şi-n stâncă apăru o mică portiţă de lac negru care se deschise încetişor. Pe portiţă se strecură fata, care-i făcu semn să nu facă zgomot şi, apucându-l de mână, îl trase înăuntru. Acolo erau numai clădiri înalte, dar fata îl duse într-o cămăruţă întunecată şi-i şopti:

- Asta e cămăruţa mea. În clădirile cele înalte locuiesc peştii stăpâni, şi azi au musafiri. Acum o să mă cheme să le cânt. Tu rămâi aici şi orice vei auzi afară, să nu te uiţi nici pe geam, nici pe uşă.

Într-o clipă, afară se auzi un zgomot de tobă şi fata ieşi închizând uşa după ea. După puţin timp, începu petrecerea. Se auzea sunet de tobe şi viori, de fluiere şi tălăngi şi deodată se înălţă viersul fetei. Nemaiputându-se stăpâni, Uan Sou crăpă puţin fereastra, zicându-şi că n-are de ce să se teamă dacă priveşte şi el un pic. Dar numai ce deschise fereastra, că şi auzi:

- Ce străin a intrat în palatul meu?

Înfricoşat, băiatul vru să închidă fereastra la loc, dar deodată muzica încetă şi nu se mai auzi decât clipocitul apei. Fata intră în fugă în cămăruţa cea întunecată, îl apucă de mână şi-l trase după ea afară. În jurul lor, cât vedeai cu ochii, era tot o apă care creştea din ce în ce. După ei

începură să alerge o mulţime de oameni cu feţe verzi, înarmaţi cu ciomege. Fugiră ei ce fugiră şi fata îi făcu un vânt, zicându-i:

- Repede, Uan Sou, repede! Fugi cât poţi de repede!

Atunci băiatul se caţără în vârful muntelui şi de acolo se uită înapoi şi văzu cum apa crescuse, iar fata era urmărită de oamenii cu feţele verzi, care o prinseră şi o traseră în fundul apei.

A doua zi, apa scăzu la loc şi, la răsăritul soarelui, Uan Sou văzu cum pe apa iazului înota un crap de aur. Din ziua aceea, Uan Sou n-o mai văzu pe fată şi de câte ori bătea din palme în spatele stâncii verzi, nu-i mai deschidea nimeni.

Copilul din lemn de scorţişoară

DEMULT, TARE DEMULT, într-un loc nu departe de malul mării, trăiau odată trei fraţi în belşug şi bunăstare. Ei aveau o mătuşă şi un unchi care o duceau tare greu. Toată averea lor era o colibă şi o curticică. Unchiul era un om voinic, vesel şi priceput la toate. De tânăr muncea pentru cumnatul său, tatăl celor trei feciori, şi acasă şi la câmp. Făcuse în viaţa lui tot felul de treburi şi îndurase tot felul de lipsuri.

Şi trecură aşa ani după ani. Tatăl băieţilor îşi făcu o casă şi acareturi, dar cumnatul său rămase tot în acea colibă săracă; pe când tatăl băieţilor mânca pâine din făină albă, el avea parte numai de turte din făină neagră.

După un timp, tatăl băieţilor muri, iar cei trei nepoţi îi spuseră unchiului lor:

- Dacă vrei, lucrează acum pentru noi şi astfel nu veţi muri de foame tu şi mătuşa.

Aşa spuseră cei trei nepoţi şi omul nu mai zise nimic. Şi trecură ani după ani. Nepoţii îşi cumpăraseră pământuri, dar unchiul lor nu avea nici un petec de pământ; nepoţii îmbracau haine de mătase, dar unchiul lor umbla într-o cămaşa arsă de soare. În adâncul inimii el era mâhnit dar nu le spunea nimic nepoţilor.

Pe zi ce trecea, unchiul îmbătrânea, părul îi albea; curând, mâinile începură să-i tremure. Acum nepoţii nici nu-l mai socoteau de unchi şi-l priveau doar ca pe o slugă. Dar bătrânul tăcea şi răbda.

Într-un an, la sărbătoarea de la 15 august, nepoţii se pregătiră de petrecere: cumpărară fructe şi prăjituri, tăiară găini şi raţe din belşug. În ajun de sărbătoare, nepotul cel mai mare se adresă unchiului său:

- Hei, ascultă, la această sărbătoare toţi petrec în familie. Du-te şi tu acasă să petreci cu mătuşa!

- Ascultă ce spune frate-meu! adăugă cel de-al doilea nepot. Du-te acasă la mătuşa, pleacă mai repede!

Iar cel de al treilea nepot se răsti la bătrân:

- Hei, ţi-a dat o zi liberă, de ce nu te bucuri?

În după-amiaza acelei zile, unchiul se întoarse acasă cu mâna goală.

Seara, luna plină se ridicase pe cerul nespus de albastru şi razele-i albe luminau pământul.

Cei trei fraţi aşezară masa afară şi o încărcară cu bunătăţuri: fructe, prăjituri, mâncare şi băutură, apoi luară loc în jurul ei şi începură să petreacă. În acest timp, unchiul şi mătuşa ieşiseră în curticică şi stăteau pe o piatră. Nu aveau decât o turtă de mălai şi apă rece. Bătrâna se gândea cum bărbatul ei muncise de o viaţă întreagă la nepoţi şi acum, la bătrâneţe, n-au nici ce mânca, nici ce bea şi începu să plângă. Bătrânul încercă s-o liniştească:

- La ce-ţi foloseşte supărarea?! Nu mai plânge! Uite, de dimineaţă când am fost pe deal, am găsit o pară. Hai s-o mâncăm împreună!

Bătrâna luă para şi o aşeză pe pământul luminat de lună, apoi zise:

- Mănânc-o tu!

- Mai bine mănânc-o tu! refuză bătrânul.

Şi aşa se îmbiau unul pe altul, dar nici unul nu se atingea de pară.

Deodată se auzi un clinchet de clopoţel şi amândoi bătrânii tresăriră.

- E aproape de miezul nopţii, cine-o mai trece pe drum acum? zise bătrânul.

Ting, ting! se auzi din nou clopoţelul din ce în ce mai aproape. Clinchetul nu venea nici din partea de răsărit, nici din partea de apus, ci din văzduh. Se uitară în sus şi văzură un iepuraş alb care, dintr-o săritură, ajunse jos. Iepuraşul acela era mai strălucitor decât razele lunii, iar clopoţelul de la gâtul lui mai strălucitor decât stelele. Începu să sară, şi clopoţelul suna, suna... Apoi se ridica pe lăbuţele din spate şi se uită la bătrâni. Bătrânul îl întrebă, speriat:

- Ai venit din văzduh. Nu eşti cumva Iepuraşul de Jad din lună?

Iepuraşul dădu din cap. Bătrânul spuse atunci, cu mâhnire:

- Iepuraşule, în casa noastră nu se găseşte nici orez, nici făină, dar, dacă ţi-e foame, mă duc să-ţi tai nişte iarbă fragedă.

Atunci Iepuraşul de Jad începu să-şi mişte buzele şi spuse:

- Nu vreau nici orez, nici făină, vreau numai să gust din para asta.

Cei doi bătrâni se bucurară că pot să-i dea şi ei ceva şi i-o întinseră din toată inima. Luând para, Iepuraşul de Jad spuse bucuros:

- Dacă aveţi ceva necazuri, căutaţi-mă la Muntele de Apus!

Şi din nou se ridică în văzduh şi-şi luă zborul spre lună. Luna era tot aşa de rotundă, razele ei străluceau tot aşa de puternic, dar acum cei doi bătrâni nu mai erau atât de trişti.

Trecură trei ani de la această întâmplare. Unchiul îmbătrânise şi mai mult, îi crescuse barba şi de-abia de mai mergea.

Cei trei nepoţi se sfătuiră în taină cum să scape de el. Cel mare spuse:

- După cât văd eu, boşorogul ăsta n-o să mai poată face nimic.

- Aşa e, adăugă cel de-al doilea. De ce să mai mănânce mâncarea degeaba?

- Cel mai bine ar fi să scăpăm de el, dar nu ştiu ce pricini să-i găsim! spuse şi al treilea nepot.

Nepotul cel mare, veninos, zise:

- Mie nu-mi vine greu să-i găsesc pricină.

Aşteptaţi şi-o să vedeţi!

Şi râse sigur de sine.

A doua zi de dimineaţă, unchiul îl întrebă, după obicei, pe nepotul cel mare:

- Domnule, ce treabă am de făcut astăzi?

- Urcă-te pe acoperiş şi ară! îi porunci nepotul.

Era limpede că-s vorbe de batjocură, şi ele îl întristară şi-l îndurerară pe bătrân. El îşi dădu şi mai mult seama ce fel de om e nepotul său mai mare, dar nu-şi pierdu cumpătul şi-i răspunse! liniştit:

- Înjugă boii şi hai să mergem pe acoperiş să arăm!

Nepotul se roşi şi, nemaiavând cum să-i răspundă, plecă de acolo. După puţin timp, nepotul mijlociu îi zise bătrânului:

- Dacă nu vrei să ari pe acoperiş, du-te şi dă la o parte muntele din spatele casei!

- Bine, mă duc, răspunse bătrânul, dar hai cu mine să mi-l ridici în spate!

Aşa îi închise gura şi nepotului mijlociu. După un timp, nepotul cel mic îi strigă:

- Boşorogule, trebuie să ieşi la pensie!

Liniştit, bătrânul îi răspunse:

- Niciodată nu v-am cerut salariu, atunci cum îmi spuneţi să ies la pensie? V-am crescut de când eraţi mici şi acum, că am îmbătrânit, de ce vreţi să scăpaţi de mine?

Oftând, nepotul cel mic răspunse:

- De ce, de ce, tot nu ştii de ce? Fraţii mei ţi-au dat poruncă să faci o treabă, iar tu ai îndrăznit să le porunceşti lor.

Auzind bătrânul acest neadevăr, nu vru să se certe cu nepotul său cel mic şi, supărat foc, se întoarse acasă.

Cum ajunse, îi povesti tot bătrânei, iar aceasta izbucni în plâns:

- N-avem decât bucăţica asta de curte, cum o să trăim de aici încolo?

Bătrânul, de asemenea, începu şi el să se frământe. Dar, tot femeile-s mai descurcăreţe: bătrâna îşi aduse aminte de întâmplarea de la sărbătoarea din 15 august, îşi şterse lacrimile şi zise:

- Iepuraşul acela de Jad ne-a spus că, dacă avem necazuri, să-l căutăm la Muntele de Apus.

Du-te acuma şi-l caută, cât mai poţi merge.

Bătrânul îşi făcu socoteala şi văzu că bătrâna are dreptate, doar nu era să stea acasă şi să moară amândoi de foame.

A doua zi, bătrânul plecă spre Muntele de Apus. Se urcă pe prima creastă şi de acolo văzu în zare marea albastră; se urcă pe cea de-a doua creastă şi nu mai văzu decât un nor alb; se urcă pe cea de-a treia creastă şi nu văzu de jur-împrejur decât munţi înalţi. Cutreieră el astfel munte după munte şi, după nu ştiu câte zile, ajunse într-un loc unde nu era suflare de om. Nu mai ştia nici în ce lună şi nici în ce zi a anului se află. Ajunsese într-o peşteră rece ca gheaţa şi vru să se odihnească acolo; dar, neputând dormi porni mai departe.

După ce merse o bucată de drum, la urechile lui ajunse murmurul unei ape. Mergând şi mai departe, el întâlni un râu cu apa limpede, ce curgea între doi munţi. Şi pe râul acela aluneca o barcă, iute ca o săgeată. Stâncile de pe mal erau toate acoperite cu brazi. Tocmai căuta un loc pe unde să treacă apa, când îl izbi un miros de scorţişoară. Privind cerul, văzu cum luna coborâse după muntele învecinat. Ceaţa alburie se ridicase de pe munte, norii coloraţi se învârteau în jurul lunii şi, aşa cum un măr cade într-o plasă moale, tot aşa şi luna căzu în mijlocul ceţei şi a norilor, începu să sufle vântul, norii şi ceaţa se împrăştiară şi muntele învecinat nu se mai văzu. Copacii erau albi şi strălucitori, la fel, fiecare fir de iarbă. După norii alburii se ascundeau o mulţime de palate. Bătrânul privea şi se mira de cele ce vedea, când deodată se auzi strigat de o voce. Uitându-se împrejur, nu văzu pe nimeni, numai un podeţ care apăruse pe neaşteptate deasupra râului. La capul podului era un copac cu crengile încolăcite, şi de sub acel copac se auzi o voce care-l strigă din nou:

- Vino, vino mai repede!

Bătrânul se frecă la ochi şi mai privi o dată, dar nu văzu decât o stâncă sub crengile copacului şi alături de ea stătea Iepuraşul de Jad. Ca şi când ar fi întâlnit un prieten vechi, bătrânul alergă, plin de bucurie, spre el. Iepuraşul tocmai alegea grâu. Alături se vedea o grămăjoară de boabe de grâu, galbene ca aurul. Vesel, Iepuraşul îi spuse:

- Ştiu care ţi-e păsul. N-am nimic să-ţi dau în afară de grămăjoara asta de boabe de grâu.

Ia-le şi să le semeni în pământ!

Bătrânul, strâmtorat, spuse:

- N-am nici măcar un deget de pământ!

- Ia-le, şi să le semeni în curte, îi spuse Iepuraşul, râzând. Eşti de multe zile pe drum şi-oi fi obosit. Culcă-te şi te odihneşte sub copacul acesta.

Auzind spusele Iepuraşului, bătrânul simţi deodată că i se face somn. Nu mai apucă să spună nici un cuvânt, că şi adormi adânc. În vis se făcea că petale de flori de scorţişoară, ca nişte fulgi de zăpadă, pluteau în jurul lui. Şi fiecare petală strălucea ca o rază de lună. Apoi, din arborele de scorţişoară a coborât un copil cu faţa bucălată şi ochii rotunzi, frumos cum nu mai văzuse. Bătrânul a întins mâinile către el şi copilul i-a căzut în braţe. Atunci se trezi. Se făcuse ziuă şi răsărise soarele. Nu se mai afla sub arborele de scorţişoară. Bătrânul se ridică în capul oaselor. În mână ţinea cu adevărat ceva. Când se uită văzu că ţinea o bucată de lemn de scorţişoară. Îşi aminti de grămăjoara de boabe de grâu, şi le văzu alături de el. Şi, deşi erau puţine, bătrânul ştia că Iepuraşul de Jad i le dăduse din toatât inima. Le strânse cu grijă, ca şi când ar fi fost vorba de cine ştie ce comoară, şi apoi plecă.

La poalele muntelui era un pârâu şerpuitor. Bătrânul îl trecu sărind din piatră în piatră. Merse apoi multe zile. Văzu din nou marea albastră, văzu din nou pescăruşii şi, după

puţin timp, ajunse acasă. Aflând că nu adusese decât o grămăjoară de boabe de grâu, bătrâna îi spuse:

- Fiindcă le-ai adus aşa de departe, hai să le semănăm în curte! Şi ai grijă să nu se piardă nici un bob!

Bătrânul împrumută o săpăligă şi începu să sape pământul, iar bătrâna, în urma lui, semăna boabele. Nu apucaseră să termine de săpat şi semănat, că bătrâna scoase un strigăt de uimire. Uitându-se, bătrânul văzu cum boabele puse în pământ deja încolţiseră. Şi văzând cu ochii, plantele creşteau, se înălţau, apoi dădură rod şi rodul se coapse. Atunci bătrânul lăsă săpăliga şi luă secera, iar bătrâna începu să bată spicele. Băteau spicele, semănau boabele, apoi secerau. După câteva zile, casa bătrânului era plină de boabe de grâu şi pe vatra lui se rumeneau lipiile.

Plini de bucurie, cei doi bătrâni nu mai duceau grija zilei de mâine.

Într-o zi, după ce se ridică de la masă, bătrânul îşi aruncă privirea spre bucata de lemn de scorţişoară şi-şi aminti de visul cu copilul. Se gândi să cioplească în acel lemn un copil după chipul celui pe care-l văzuse în vis.

Zis şi făcut. Luă un cuţit şi începu să cioplească. Era foarte îndemânatic şi, după câteva zile, cioplise un copil cu faţă bucălată şi ochii mari, rotunzi, frumos cum nu se mai văzuse, care semăna ca două picături de apă cu copilul din vis. Bătrânii îl îndrăgiră foarte mult şi-l numiră Copilul de scorţişoară. Copilul parcă ar fi fost viu: gura îi râdea tot timpul, iar părul parcă era răvăşit de vânt. Deseori, cei doi bătrâni se gândeau ce bine ar fi dacă acest copil ar avea viaţă.

Zilele treceau pline de îmbelşugare. Bătrânii se înzdrăveniseră. Şi, deşi cei trei nepoţi se purtaseră neomeneşte, bătrâna ar fi dorit să-i vadă. Fără să-i ceară

părerea moşneagului, se îmbrăcă, îşi umplu coşuleţul cu deale gurii şi plecă la nepoţi. Cum intră pe uşă, lucru de mirare, nepotul cel mare îi luă coşuleţul, nepotul cei mijlociu îi făcu o temenea, nepotul cel mic îi turna ceai să bea. De mulţi ani nu mai fusese tratată aşa de bine în casa nepoţilor ei! După ce au stat puţin de vorbă, le dărui tot ce avea în coşuleţ şi plecă acasă.

După plecarea ei, cei trei fraţi începură să discute între ei. Feciorul cel mare spuse:

- Bătrânul era sărac lipit pământului. Toată viaţa lui a muncit pe la alţii. La vârsta lui nu puteam să-l ţin pe de gratis. L-am alungat şi credeam c-o să moară de foame. Dar ce să vezi? Nu numai că n-a murit de foame, dar se pare că s-a şi îmbogăţit.

Feciorul mijlociu îi ţinu isonul: -Aşa e, dar cum de s-a îmbogăţit?

- Am auzit că a plecat odată departe, le spuse feciorul cel mic. Înseamnă că neapărat a găsit pe acolo vceo comoară! Să mergem mâine pe la ei şi, dacă au vreo comoară, să facem în aşa fel încât să fie a noastră.

A doua zi, cei trei nepoţi făcură o vizită bătrânilor. Toţi trei râzând şi întrecându-se în politeţuri, făceau temenele de zor. Bătrânul n-ar fi voit să le dea drumul în casă, dar bătrâna îi pofti înăuntru.

Intrând în casă, celor trei le fugeau ochii într-o parte şi în alta. Mare le fu mirarea văzând grămezile de boabe de grâu care umpleau toată casa. Pe masă văzură şi păpuşa din lemn de scorţişoară. Şi atunci se repeziră toţi trei şi înconjurară masa. Şi cu cât se uitau, cu atât se dumireau că e vorba de un obiect ciudat. Feciorul cel mare se gândea în sinea lui: ”Asta-i precis o comoară”. Pândind să nu-l vadă mătuşa, întinse mâna s-o apuce, dar deodată păpuşa se ridică şi spuse:

- Ce vreţi de la mine de m-aţi înconjurat aşa?

Bătrânii tresăriră surprinşi, iar cei trei fraţi se bucurară văzând că li se adeveresc bănuielile, zicându-şi fiecare în sinea sa: ”Am zis noi că e vorba de vreo minune”.

Păpuşa îi întrebă din nou:

- Ce vreţi de la mine de m-aţi înconjurat?

Fratele cel mare se gândi că grămezile de grâu au fost făcute de păpuşă. Dar ce şi-a zis el? ”N-are rost să-i cer păpuşii lucruri care n-au prea mare însemnătate!” De aceea spuse:

- Mie să-mi dai perle şi mărgăritare!

Feciorul mijlociu la fel se gândi că grămezile de grâu au fost aduse de păpuşă. ”De ce să cer eu lucruri care n-au cine ştie ce valoare?” Gândind aşa,spuse:

- Eu vreau jad şi mărgean!

La fel gândi şi feciorul cel mic şi adăugă şi el:

- Iar eu vreau aur şi argint!

Mişcându-şi buzele, păpuşa le răspunse:

- Pe fundul mării de la răsărit se află Palatul Dragonului. Şi în Palatul Dragonului paturile sunt făcute din jad, iar perlele, mărgăritarele, aurul şi argintul acoperă pământul. Duceţi-vă acolo şi luaţi cât vă place.

Într-un glas, cei trei feciori întrebară:

- Dar marea e plină cu apă. Cum să ajungem noi la Palatul Dragonului?

Păpuşa, mişcându-şi din nou buzele, le răspunse:

- Dacă mă luaţi pe mine în braţe n-o să vă înecaţi şi vă arăt şi drumul spre palat.

Fără să mai ţină seama dacă bătrânii încuviinţează ori nu, cei trei fraţi luară păpuşa în braţe şi fugiră la marginea mării. Găsiră un loc pe malul mării unde apa era verde de bătea în negru, iar valurile loveau cu furie stâncile. Ştiau cu

toţii că acolo e locul cel mai adânc, dar nici unul nu voia să fie primul care se aruncă. Atunci, feciorul cel mare zise:

- Hai să fiu tot eu primul. Dacă am să văd vreo cale, vă fac semn cu mâna şi atunci să săriţi şi voi după mine.

Luă păpuşa în braţe şi sări în apă. Valurile îl acoperiră şi-l traseră la fund. Deasupra apei i se mai văzură pentru o clipă mâinile care se agitau. Fratele cel mijlociu şi cel mic, crezând că acesta e semnalul, se aruncară degrabă şi ei în apă, dar, ca şi fratele lor mai mare, fură înghiţiţi de valuri.

Trecu o zi, trecură două, dar nici unul din fraţi nu se mai întoarse, doar păpuşa din arbore de scorţişoară plutea la malul mării. Văzând-o, bătrânul o pescui, o şterse de apă şi o strânse la piept ca pe un copil. Atunci făptura din lemn se muie dintr-o dată şi se încălzi. Ochii rotunzi se deschiseră şi păpuşa tuşi. Bucuros, bătrânul strigă de două ori:

- Copilul meu de scorţişoară! Copilul meu de scorţişoară!

- Tată! răspunse păpuşa.

Bătrânul o duse acasă şi-i dete să mănânce, iar păpuşa mâncă şi bău ca orice copil. Şi a crescut devenind un flăcău de toată frumuseţea pe care cei doi bătrâni îl iubeau nespus. Cei trei fraţi nu se mai întoarseră acasă. Dar numai flăcăul din lemn de scorţişoară ştia că ei nu se vor mai întoarce niciodată.

POVEŞTI JAVANEZE

Vulpea cu cioc

A FOST ODATĂ un om sărac pe care-l chema Norocosul. Într-o zi, Norocosul se gândi:

”Pe mine mă cheamă Norocosul, dar văd bine că de noroc sunt ocolit. Poate în alte părţi ale lumii voi putea să mă întâlnesc cu norocul meu”.

Spunându-şi astfel, îşi strânse lucrurile şi plecă în pribegie.

Trecură câţiva ani de când plecase. Într-o bună zi, Norocosul se întoarse în ţara lui, bogat şi cu o nevastă nemaipomenit de frumoasă şi foc de deşteaptă pe deasupra. Dar vezi, nu este bine întotdeauna să ai o nevastă prea frumoasă. Oamenii de vază ai ţării, răi ca de obicei, începură să-l pizmuiască pentru nevasta cea frumoasă. Cu toţii râvneau la ea. Chiar şi regele, un rege văduv şi bătrân, voia să fie a lui.

Într-o zi, regele se prefăcu a fi bolnav rău, nici din pat nu se mai ridica, de ziceai că i-a venit ceasul morţii. Pe urmă trimise după Norocosul, să vină la el.

- Am visat azi-noapte, îi zise regele când acesta sosi, că a venit la mine un bătrân, cred că era un zeu. Mi-a spus că eu mă pot înzdrăveni dacă beau sângele unei vulpi cu cioc. Tu, care ai umblat prin lume, trebuie să ştii unde se poate găsi această vulpe. De nu, unde-ţi stau picioarele, acolo-ţi va sta şi capul!

Ce putea să facă Norocosul? Plecă şi el acasă şi-i povesti nevestei lui toată nenorocirea.

- De acum te poţi considera văduvă, căci de paloşul călăului nu voi scăpa, încheie el.

- Nu te necăji, îi răspunse nevastă-sa. Să faci numai cum ţi-oi spune eu.

Norocosul, care ştia că nevasta lui era tare isteaţă, o ascultă întocmai. Se prefăcu aşadar că pleacă după vulpea cu cioc, de dimineaţă, dar, pe ascuns, se întoarse acasă pe la căderea nopţii, între timp, nevasta lui pregăti o masă bogată, ca pentru o mare serbare, şi-i invită pe toţi miniştrii

şi pe rege la masă. Numai că-i invită în aşa fel, încât să vină unul câte unul, nu cu toţii deodată.

Primul care veni era chiar sfetnicul regelui, un bătrân care avea un cioc de toată frumuseţea. Statură la masă, glumiră, acesta nemaiputând de bucurie, crezând că a devenit alesul femeii. Dar nici nu apucă să mănânce pe săturate, că se şi auzi o bătaie în uşă.

- Cine vine oare? o întrebă sfetnicul.

- Bărbatul meu s-a întors acasă, îl cunosc după felul cum bate la uşă, răspunse femeia.

- Repede, ascunde-mă, să nu mă omoare!

Femeia îl băgă pe bătrânul sfetnic într-o ladă şi o încuie pe dinafară. Dar nu era bărbatul ei, ci un ministru al regelui. Femeia îl pofti la masă, glumiră, râseră, până ce deodată se auziră bătăi în uşă. Un alt ministru, şi aşa mai departe. Ultimul ministru care venise era ministrul de război, un om voinic, cu o barbă sură. Când bătu la uşă regele, nu mai găsi loc unde să-l ascundă pe ministrul de război. Atunci femeia îl puse într-un ungher ca o statuie, în mâna stângă ţinând un sfeşnic, iar în cea dreaptă, o tavă plină cu fructe, îl pofti apoi pe rege la masă, glumiră, râseră. În cele din urmă, regele spuse:

- Poţi să fii sigură că bărbatul tău îşi va pierde viaţa. Vino la palat, să fii nevasta mea.

- Dacă îmi vei îndeplini o dorinţă, răspunse femeia, îţi voi deveni soţie cu plăcere.

- Orice dorinţă ai, numaidecât ţi-o voi îndeplini, spuse regele.

- Dacă e aşa, lasă-mă să te călăresc de-a buşilea în jurul mesei!

Şi-l călări nevasta Norocosului pe bătrânul rege, care merse în patru labe în jurul mesei o dată, de două ori, de

trei ori, până îi sângerară genunchii. Deodată bătu cineva la uşă.

- Cine bate la uşă în miezul nopţii? întrebă femeia.
- Eu sunt Norocosul, bărbatul tău iubit.
- Dar cu vulpea cu cioc ce s-a întâmplat?
- Am prins-o, mâine o duc la palat.

Regele era înnebunit. Unde să fugă? Se repezi şi se ascunse sub pat, unde se trezi într-o înghesuială mare, căci acolo erau mulţi dintre miniştrii lui. Căldura era înăbuşitoare, iar regelui, mort de oboseală, îi era nemaipomenit de sete. Norocosul cu soţia lui, ca să râdă de ei, se aşezară la masă şi stăteau de vorbă. Deodată, regele, care murea de sete, zări statuia care nu era altceva decât ministrul său de război, cu tava plină cu fructe. Făcu ce făcu, până puse mâna pe o suliţă.

Cu ea vru să înţepe un fruct de pe tavă, dar, obosit şi bătrân cum era, mâna îi tremură şi, în loc să înţepe fructul, înţepă ochiul drept al ministrului. Acesta se sperie grozav, aruncă tava şi sfeşnicul din mână.

Dintr-o dată în cameră se făcu beznă, şi toţi miniştrii împreună cu regele putură să fugă afară prin întuneric. A rămas doar bătrânul sfetnic, cel cu cioc. Vezi bine, el nu putea să iasă din lada cea încuiată. Neîndrăznind să scoată o vorbuliţă, tăcea chitic şi aştepta.

A doua zi, se adună norodul în faţa palatului, vrând să vadă şi ei vulpea cu cioc adusă de Norocosul. Chiar regele, cu toată durerea lui de genunchi, fu nevoit să iasă afară, căci aşa cerea datina.

Norocosul sosi cu alai mare: opt slugi duceau pe umeri lada în care era, chipurile, vulpea cu cioc. Ajungând în faţa regelui, puseră lada jos.

- Rog întâi pe toţi miniştrii să vadă dacă vulpea cu cioc este în această ladă, spuse atunci Norocosul.

Atunci miniştrii deschiseră lada, în frunte cu ministrul de război, care avea ochiul drept bandajat, grăbiţi să vadă aievea o vulpe cu cioc.

Dar înăuntru nu văzură decât pe bătrânul sfetnic care duse un deget la buze şi le şopti:

- Pssst, să nu mă daţi de gol cumva! Şi eu ştiu ce aţi făcut voi aseară...

Miniştrii puseră capacul la loc şi dădură de ştire:

- Am văzut minunea, vulpea cu cioc este în ladă.

Regele rămase uimit. Nu putea să creadă că ar fi putut exista o vulpe cu cioc, o născocire de a lui.

- Rog pe maiestatea sa regele, să vadă ce este în ladă, zise iar Norocosul.

Regele, cu chiu-cu vai, din cauza durerilor de genunchi, coborî de pe tron şi deschise lada.

- Pssst! şopti iar sfetnicul. Dacă mă scoţi din ladă, te spun şi eu norodului cum ai petrecut toată seara.

Ca să nu se dea de gol, regele declară:

- Vulpea cu cioc nu poate fi arătată poporului, ca să nu-şi piardă puterea lecuirii.

De atunci, oamenii de vază cei răi nu mai îndrăzniră să se atingă de Norocosul. Şi a trăit el în linişte până la adânci bătrâneţi, împreună cu nevasta lui cea frumoasă şi deşteaptă.

Femeia cea isteaţă

AU FOST ODATĂ doi fraţi de cruce, care nu se mai văzuseră de mulţi ani. Unul, Cromo, se însurase cu o femeie din satul lui, iar celălalt, Dipo, umbla prin lume.

Într-o zi, Dipo trecu prin satul lui Cromo şi cei doi fraţi se întâlniră. Bucuria lor era de nedescris. Dipo povestea

despre călătoria lui şi ce-a mai văzut în lume, iar Cromo, despre căsnicia lui fericită, despre bivoli şi despre orezăria lui. În sfârşit, Cromo îl invită pe fratele său să stea pentru câteva zile la el acasă. Ajunşi acasă la Cromo, acesta îl prezentă nevestei sale şi-i spuse că ei erau fraţi de cruce şi că fratele lui va sta pentru câteva zile cu ei.

Nevasta lui Cromo îl primi frumos pe Dipo, ca o gazdă îndatorată ce era, dar în sinea ei începu să se gândească:

”Ca să ţii un musafir la tine în casă trebuie să tai păsări în fiecare zi, să cumperi alte şi alte bunătăţi scumpe. Dar toate astea n-ar fi nimic. Ca să primeşti un frate de cruce cu care nu te-ai mai întâlnit de mult timp, va trebui să faci şi praznic. Dacă bărbatul meu va tăia singurul bivol pentru praznic? Cu ce o să lucreze mai târziu?” Se frământa femeia cum să scape de această pacoste care-i căzuse pe cap. În sfârşit, când bărbatul ei se duse în curte ca să prindă vreo pasăre, femeia îi spuse fratelui său:

- Frate Dipo, poate că încă nu ştii că bărbatul meu, de când a căzut din palmier, a prins o boală ciudată?

- Ce boală ciudată are?

- Uite ce, ţie pot să-ţi spun, doar sunteţi fraţi. A căzut odată din palmier şi de atunci s-a cam scrântit puţin la cap. Câteodată, când îl apucă nebunia, îi vine pofta să taie un om. Şi atunci, fugăreşte pe oricine îi iese în cale, ca să-l omoare.

- Cum poţi să ştii când îl apucă nebunia?

- Atunci caută el secera, cum este acuma.

- Auleo, înseamnă că şi acum l-a apucat nebunia şi poate vrea să mă taie pe mine, spuse Dipo, speriat.

- Ce să-ţi spun, cam aşa este. De altfel, nici nu ţi-aş fi spus de boala lui.

- Atunci te rog să mă ierţi, dar cred că ar fi bine să plec, mai spuse Dipo şi plecă.

Abia ieşi Dipo din casă, că se şi întoarse Cromo cu o pasăre în mână. O întrebă pe nevastă-sa unde a plecat fratele său.

- Nu ştiu, răspunse femeia. Zicea că are o treabă grabnică în sat. Dar înainte de a pleca mi-a lăsat o vorbă pentru tine. Dacă vii repede, să-l ajungi din urmă şi să-i aduci o seceră. I-am spus să te aştepte, dar zicea că n-are timp.

- Dar de ce nu i-ai dat-o? Doar mi-e frate de cruce. Poate omul are neapărat nevoie de seceră. Hai să mă duc eu, poate îl mai pot ajunge din urmă.

După ce a trecut un timp, Cromo se întoarse ud leoarcă de sudoare şi suflând din greu.

- Nu ştiu ce are fratele meu, zise către nevastă-sa. Era gata să-l ajung, când a întors capul şi, în loc să mă aştepte, a început să alerge. Am alergat şi eu, nici vorbă. I-am arătat şi secera. Dar, când a văzut-o, a început să fugă ca un nebun. A strigat chiar după ajutor. Zău dacă înţeleg ceva.

- Poate chiar că e nebun, răspunse nevastă-sa, compătimindu-l pe Dipo.

Dac-ar fi ştiut bărbatul ei adevărul…

Prinţesa şi maimuţoiul

A FOST ODATĂ, într-o ţară îndepărtată, dincolo de şapte mări şi şaptezeci de munţi, un mare împărat. Avea acest împărat o preafrumoasă fată. Aşa de frumoasă era fata împăratului, încât nimeni nu-i mai spunea pe nume, ci îi spuneau Putri Aju, adică Prinţesa Frumoasă. O iubea împăratul pe Putri Aju mai mult ca ochii din cap şi îi făcea toate poftele, încât, cu cât creştea mai mare, cu atât devenea mai îngâmfată şi mai răzgâiată.

Veni şi vremea măritişului. Atunci împăratul îi grăi:

- Uite, fata mea, a venit vremea să-ţi faci un rost pe lume şi să-ţi alegi un soţ. Poate îmi vei da bucuria să văd şi eu un nepoţel înainte de a închide ochii pentru totdeauna. Aşa că eu voi da de ştire ca să vină prinţii dimprejur în peţit. Pe urmă îi punem la întrecere şi, care se va dovedi cel mai viteaz, acela te va lua de soţie.

- Ba nu, tată, răspunse Putri Aju. Dacă vrei să mă mărit, eu îmi voi alege singură soţul. Să vină peţitorii la mine şi, de care îmi va plăcea, pe acela îl voi lua de bărbat.

- Ce să zică împăratul? N-avea nimic de făcut decât a da de ştire în tot cuprinsul ţării şi la toţi împăraţii vecini că fetei lui i-a venit vremea măritişului, iar pe viitorul bărbat îl va alege chiar prinţesa. Atâţia peţitori pentru o fată nu se mai pomenise de când e lumea, chiar dacă fata era o prinţesă. Dar care prinţ nu râvnea s-o aibă pe Putri Aju în palatul lui? Era de ajuns să te uiţi o dată la ea, ca să n-o mai uiţi în tot restul vieţii.

Zeci de prinţi, sute de cavaleri, de zece ori pe atâţia fii de boieri veniră buluc să-şi încerce norocul, doar-doar pe el îl va alege Putri Aju de bărbat. Care de care mai viteaz, care de care mai bogat, unul mai chipeş decât altul. Dar Putri Aju era prea îngâmfată, fiecăruia îi găsea câte un cusur şi cu toţii se întoarseră la casele lor cu câte o ocară în spate.

Unui războinic vestit îi spusese:

- Eşti brăzdat de cicatricele rănilor, mi se face groază să mă uit la dumneata! Cum aş putea să te iau de bărbat?

Unui prinţ cu părul ca pana corbului, pielea ca laptele şi chipul ca o statuie cioplită în marmură, de găseai numai laudă pentru frumuseţea lui, i se adresase:

- Eşti palid la faţă, de parcă acum ai ieşit din mormânt. De voi sta lângă tine, mă voi simţi că stau lângă un cadavru! Nu, nu pot să te iau de bărbat!

Unui negustor cu sute de corăbii îi grăise:

- Ai fi cum ai fi, dar uitătura ta aduce cu a unui hoţ. De voi sta într-o casă cu tine, voi sta cu frica în sân că mi se va fura câte ceva!

Ce să mai lungim vorba? Unii erau prea întunecaţi, unii erau prea albi. Unii prea înalţi, unii prea scunzi. Unii că au părul creţ, iar alţii că au părul lins. De ce unii au nas cârn, iar ceilalţi au nas prea lung? Ba prea slabi, ba prea graşi. Ba prea drepţi ca bradul, ba prea aduşi de spate.

Aşa au trecut ani de-a rândul, încât până la urmă nu mai era nimeni care s-o peţească pe prinţesă. Începând de la prinţii cei mai vestiţi până la simpli flăcăi, din cele mai umile sate, toţi veniseră la prinţesă şi cu toţii fuseseră refuzaţi. De disperare şi de inimă rea muri şi împăratul.

Se povesteşte că într-o pădure trăia un maimuţoi. Într-o zi, maimuţoiul îşi zise: ”Dacă nimeni nu mai vine s-o peţească pe Putri Aju, hai să-mi încerc şi eu norocul. Doar se spune că încercarea moarte n-are, iar cine trăieşte trebuie să spere. Şi pe urmă, cine nu este dăruit cu frumuseţe sau bogăţie, de vrea să-i fie pe plac unei femei, trebuie să se bizuie pe darul vorbirii”. Şi-a băgat maimuţoiul coada în nădragi, s-a dichisit cât se poate mai bine şi, mulţumit de cum arăta, se duse de se înfăţişă prinţesei.

- Cum de îndrăzneşti să vii în peţit? Nu vezi, eşti plin de păr din cap până în picioare? Ar trebui să-ţi fie ruşine să te arăţi în lume cu atâta păr pe tine, îi spuse prinţesa de îndată ce-l văzu.

- De ce să-mi fie ruşine de părul meu bogat? răspunse maimuţoiul. Oare nu ştii, prinţesă, că părul este simbolul bărbăţiei? De n-ar avea o coamă bogată, leul n-ar putea fi regele animalelor. De aceea, cu cât este mai păros un bărbat, cu atât este mai viteaz.

- Dar nu vezi că ai o uitătură aşa de hoţească? Parcă ai vrea să şterpeleşti toate lucrurile ce le întâlneşti în cale, zise prinţesa iar.

- Un războinic trebuie să fie mereu cu ochii în patru, căci nu se ştie niciodată de unde vin duşmanii.

- Bine, bine, dar ai un nas aşa de mic...

- Vai, prinţesă, un nas mic e un semn de nobleţe!

- Ia uită-te ce dinţi ai! Mici şi ascuţiţi, ca de fiară.

- Oare nu ştii, prinţesă, că dinţii frumoşi sunt cei ca sâmburele unui castravete şi strălucitori ca perlele?

- Dar ce mâini lungi ai, aproape până la genunchi.

- Cu mâini lungi întinzi mai bine arcul.

- Văd că ai şi unghiile mari. Un viteaz cu aşa unghii, cine a mai pomenit?

- Înadins mi-am lăsat unghiile, ca să cânt mai bine la ghitară şi să-ţi fac o serenadă.

- Totuşi, picioarele tale sunt prea crăcănate, de îi vine omului să râdă numai când se uită cum mergi.

- Ba greşeşti, prinţesă! Un cavaler care în viaţa lui merge numai călare în şa, n-are cum să aibă picioarele drepte ca slugile.

După toate răspunsurile astea, prinţesa nu mai avu ce să-i spună şi-l luă pe maimuţoi de bărbat.

Povestea lui Malin

TRĂIA ODATĂ, într-un port, o femeie tare sărmană. De când îi murise bărbatul, care fusese pescar, trăia de la o zi la alta adunând vreascuri din pădure şi vânzându-le celor ce aveau nevoie de ele.

Cu timpul, se îmbolnăvi şi, din zi în zi, sănătatea ei lăsa de dorit. De dimineaţă până seara tuşea încontinuu, iar

când scuipa, scuipa cu sânge. Lumea zicea că era bolnavă de plămâni. Avea femeia aceasta sărmană un copil, Malin Kundang îl chema. De aceea, era foarte necăjită, nu pentru ea, ci pentru copilul ei, căci nu putea să-l crească aşa cum trebuie. Cu toate că era bolnavă, se străduia întotdeauna să pună deoparte un pumn de orez din farfuria ei pentru Malin, cel puţin copilul să nu rămână flămând. Cu cât boala ei înainta, cu atât mai mult cădea pe gânduri: Ce va face Malin când va rămâne singur? Cine îl va îndruma în viaţă? Nu cumva va apuca pe un drum greşit? Astfel de întrebări o chinuiau zi şi noapte, încât de multe ori îi curgeau lacrimi din ochi.

Malin era un băiat foarte inimos. El o ajuta întotdeauna pe maică-sa, aşa cum putea el. Îl durea foarte mult când o vedea cum se chinuie ca să-l poată crește. Ştia că de multe ori îndura foamea numai ca el să nu rămână flămând. Dacă o întreba: ”De ce nu mănânci şi tu puţin, mamă?”, ea-i răspundea: ”Nu-ţi fă griji pentru mine, am îmbucat ceva mai devreme”.

Toate suferinţele astea îl făceau să gândească asemeni unui om matur. Când trecea prin port, Malin se uita la corăbiile care duceau mărfuri şi la proprietarul lor îmbrăcat numai în mătase, cu cămaşă brodată şi cu lănţişor de aur la gât. Se gândea întotdeauna ce bine ar fi să aibă şi el o corabie de marfă. Atunci maică-sa nu va mai trebui să adune vreascuri din pădure, ea îşi va putea îngriji sănătatea, iar el va fi fericit.

Când împlini doisprezece ani, Malin zise către maică-sa:

- Mamă, numai tu ştii cât te-ai chinuit ca să mă creşti pe mine. Acum nu mai sunt copil neputincios, îmi pot purta singur de grijă. Lasă-mă să plec, căci vreau să-mi încerc norocul în lume. Cine ştie, poate într-o zi te voi putea face fericită şi vei putea fi mândră,de mine. Ca să rămân mai

departe lângă tine, ar însemna să-ţi lungesc chinul şi aceasta nu foloseşte nimănui.

- Dar eşti încă un copil, îi răspunse maică-sa. Nici nu ştii cum să deosebeşti binele de rău. Mai rămâi câţiva ani acasă şi pe urmă te poţi duce la pescuit, aşa cum a făcut şi răposatul tău tată.

- Ca să te duci la pescuit, îţi trebuie o barcă şi scule, iar noi nu avem de nici unele. Nu, mamă, mai bine plec acum, iar tu te vei descurca mai bine fără o gură în plus de hrănit. Uite, ieri a intrat în port corabia bogătaşului Sutan Alam. Mâine mă voi duce la el şi-l voi ruga să mă angajeze.

Sutan Alam era un negustor foarte bogat. Făcea negoţ până în India şi China. De acolo aducea mătăsuri fine şi alte mărfuri alese, iar când pleca într-acolo, ducea mirodenii. În afară de corabia pe care se afla, mai avea încă trei corăbii. Cu toată bogăţia lui, Sutan Alam nu era deloc fericit: de când îi murise nevasta, rămăsese singur pe lume. Copii n-avea, iar ca să se însoare din nou nu îl trăgea inima, aşa de mult o iubise pe răposata lui nevastă.

Din prima zi când îl angajă pe Malin Kundang, Sutan Alam şi începu să-l îndrăgească. E adevărat că Malin era cam pirpiriu şi neştiutor, dar încolo era băiat ascultător şi muncea cu râvnă. Ce-l atrăgea la băiat era că faţa acestuia semăna mult cu chipul răposatei sale neveste.

La început îl puse să facă treburile unui mus[4]. Dar, puţin câte puţin, în timpul liber îl îndruma în arta marinărească. După numai doi ani, Sutan Alam îl îndrăgea în aşa măsură, încât nu se mai putea lipsi de Malin. De acum încolo îl şi socoti ca propriul său copil. Îl învăţă cum să conducă o corabie, îl învăţă să socotească, îi arătă care mărfuri sunt

4 Mus - elev marinar, Care învaţă marinăria pe o navă (n. red.).

bune pentru negoţ şi care nu. Pe scurt, îl învăţă ce trebuie să ştie un căpitan de corabie şi un negustor desăvârşit.

Malin nu era deloc băiat prost. Dacă la început era cam neştiutor, aceasta se datora faptului că în toată viaţa lui nu făcuse altceva decât să adune vreascuri. Acum, când putea să cunoască lumea cum trebuie, cu un dascăl aşa de bun cum era Sutan Alam, într-un scurt timp nu mai avea ce să înveţe de la acesta.

Abia împlinise şaptesprezece ani, că Malin şi începu să comande una din corăbiile lui Sutan Alam.

După cinci ani de la plecarea de acasă, visul lui Malin, să ajungă căpitan, se împlinise.

Ceea ce nu se împlini din visul lui de acasă era să-şi fericească mama. Căci Malin îşi uitase de ea. La început, când se angajase ca mus pe corabia lui Sutan Alam, se gândea tot timpul numai la maică-sa. Ce făcea ea? Până când o va putea duce cu sănătatea ei aşa de şubredă? Când o va mai putea revedea? Se întâmpla des ca noaptea, înainte de a se culca, să-i dea lacrimile. Parcă vedea înaintea ochilor cum tuşea maică-sa, cu mâinile pe piept şi scuipând sânge.

Dar, când Sutan Alam îl luă pe lângă el, începu să se gândească la ea din ce în ce mai rar. Ba, mai mult, începu să se ruşineze de starea lui de dinainte. Se uita la haina sa de mătase şi la cămaşa cu danteluţe şi se gândea cum era îmbrăcat înainte numai cu zdrenţe, locuind într-o cocioabă de bambus, şi o mare ruşine îi năpădea inima. Malin uitase cu ce preţ îl crescuse maică-sa, cu ce inimă întristată îl lăsase să plece şi cu ce dor îl aştepta să se reîntoarcă.

Opt ani trecură de când plecase de acasă Malin. În oraşul lui natal, maică-sa zăcea pe o scândură învelită cu o zdreanţă, în cocioaba ei de bambus. E de mirare cum această femeie mai era în viaţă, când numai pentru a tuşi

se simţea sfârşită. Ca să mai adune vreascuri, nici vorbă nu mai era. La început se apucă de cerşit. Dar nici de cerşit, după un timp, nu mai avu putere. Toată ziua zăcea pe scândura ei. Numai din mila unei vecine, care îi aducea din când în când puţin orez, a mai putut să trăiască. Tot timpul se ruga: ”Nu mă lăsa să mor, Doamne, până nu-mi revăd copilul. Numai o dată să-l mai văd şi atunci voi putea închide ochii, cu inima împăcată”.

Într-o zi, vecina îi spuse:

- Bucură-te şi fii fericită acum! Nu degeaba l-ai aşteptat. S-a întors fiul tău. Este putred de bogat şi îmbrăcat numai în veşminte de mătase. Fiul tău este căpitanul unei corăbii care a venit din China acum câteva zile.

- Unde e? Unde e? Vine încoace? întrebă femeia, cu lacrimi de fericire în ochi.

- Nu, l-am văzut în port. Sigur că el este, căci toată lumea îi zicea Malin Kundang. Pe urmă, cum să nu-l recunosc eu pe Malin? Tot i-a mai rămas urma aceea pe frunte. Dar se vede că mai are treburi în port, de nu vine degrabă aici. Fii liniştită, soseşte el dintr-o clipă în alta.

În ziua aceea, mama lui Malin nu mai putea de fericire. Până seara târziu stătu de vorbă cu vecina. De sute de ori vecina trebui să repete povestea, cum arăta Malin, cum era îmbrăcat şi aşa mai departe. Toată noaptea nu putu să doarmă şi tresărea la fiecare zgomot, crezând că vine fiul său. Dar, nici a doua zi, Malin nu veni. A treia zi la fel, la fel şi următoarele zile. După ce a trecut o săptămână de zile, mama lui Malin nu mai putu răbda. Tremurând din tot corpul de slăbiciune, luă un toiag şi şontâc-şontâc se duse în port. Întrebă în stânga, întrebă în dreapta unde este corabia lui Malin Kundang. În sfârşit, găsi corabia lui, o corabie mare şi plină de mărfuri, cu oameni ce forfoteau pe ea. Îl văzu chiar şi pe fiul ei pe punte, mândru cum i-l

descrisese vecina, parcă mult mai frumos. Cu lacrimi în ochi, se urcă pe punte. Deodată, un marinar se răsti la ea:

- Ce cauţi aici, cerşetoareo? Ai de gând să şterpeleşti ceva de pe corabie? Cară-te repede, că ridicăm ancora!

- Cum? Plecaţi acuma? întrebă ea. Pleacă fiul meu fără să mă vadă? Nu, nu se poate...

- Da, plecăm. N-ai ce căuta aici. De mai rămâi, ai să ajungi hrană peştilor.

- Eu îl caut pe fiul meu. Îl caut pe fiul meu Malin, Malin Kundang, căpitanul corăbiei.

- Oare nu eşti în toate minţile, femeie? Malin Kundang e fiul lui Sutan Alam, bogătaşul. Cum poate el să fie fiul unei cerşetoare ca tine? Ori te crezi nevasta bogătaşului Sutan Alam? o repezi marinarul.

- Ce s-a întâmplat? întrebă Malin, care se apropiase auzind gălăgie.

- Malin, fiul meu! zise femeia şi se repezi să-l îmbrăţişeze.

Dar Malin se dădu îndărăt. O recunoscuse îndată pe maică-sa, dar îi fu ruşine de ea. Numai gândul că oamenii lui îl vor privi ca pe copilul unei cerşetoare îl îngrozi. Cum ar putea el, cunoscutul căpitan, fiul bogătaşului Sutan Alam, să fie fiul unei cerşetoare? Ce ruşine! Aşa ceva nu se poate.

- Nu te cunosc, femeie, zise el. Dacă vii ca să ceri nişte bani, poftim, şi îi dădu un pumn de argint.

- Dar mie nu-mi trebuiesc banii tăi, Malin, căci mâine-poimâine mor. Tot ce vreau eu e să te îmbrăţişez, fiule. Oare tu nu mă mai recunoşti? Sunt maică-ta, Malin!

- Se vede că femeia aceasta e nebună.

Daţi-o jos pe chei!

Dând aceste porunci, îi şi întoarse spatele.

Pe nisip, mama lui Mălin stătea plângând şi tuşind înăbuşit. Va să zică, Malin, fiul ei, pe care îl aşteptase opt ani de zile, s-a întors şi n-a vrut să o recunoască, iar acum a

plecat iar fără s-o îmbrăţişeze. Fiul ei, care a fost aşa de bun, s-a schimbat de când a devenit bogat. De ce n-a murit ea mai devreme? De ce s-a rugat să nu moară până nu-l va vedea pe fiul ei? Să-l vadă cum s-a lepădat de ea?

Pa apa mării se zărea corabia lui Malin cum se îndepărta de ţărm. Se vedea din ce în ce mai mică şi parcă încet-încet intra în apă. Când nici vârful catargului nu se mai văzu, femeia îşi şterse ochii de lacrimi, îşi îndreptă spatele şi, cu faţa înspre cer, strigă:

- Nu, cel care a fost aici n-a fost fiul meu Malin. El n-ar fi putut să mă uite, iar pe el l-am pierdut de când a trecut dincolo de pragul casei noastre. Totuşi, dacă omul pe care l-am întâlnit adineauri este într-adevăr fiul meu, coboară tu, cerule, asupra corăbiei sale, şi tu, mare, să-l înghiţi, căci eu, mama lui, nu-i mai îngădui să pângărească acest pământ sfânt!

Nici nu termină bine blestemul, că vântul încetă să mai bată. Numai pe cer norii se adunau cu repeziciune, acoperind soarele care cu o clipă mai înainte strălucea în toată splendoarea lui.

Dar deodată cerul parcă se despică în două şi un fulger năprasnic bubui asurzitor. Un uragan cumplit începu atunci să se dezlănţuie. Marea parcă fierbea. Talazuri mari cât un munte aruncau peştii din fundul mării la suprafaţă şi de la suprafaţă la fundul mării. Nici un palmier de pe ţărm nu rămase întreg, rupţi ca nişte beţe. De când e lumea nu se mai pomenise aşa uragan, de parcă era sfârşitul lumii.

După o zi şi o noapte, uraganul încetă cu desăvârşire. Nici urmă de nor nu mai rămase pe cer şi soarele ieşi din nou, ca şi cum nimic nu s-a întâmplat.

De atunci nimeni nu l-a mai văzut pe Malin Kundang.

O femeie, trei tâlhari şi un hoţ

A FOST ODATĂ o femeie care locuia singură într-o casă, departe de sat.

Într-o noapte, femeia se trezi cu trei tâlhari, care intraseră în casă forţând uşa. Înainte de a jefui casa, tâlharii o puseră pe femeie să le facă ceva de mâncare, iar între timp ei beau ca la ei acasă. Dar femeia, curajoasă cum era, puse otravă în mâncare, aşa că, la numai puţin timp după ce au mâncat, tâlharii căzură grămadă jos, fără suflare.

Se uită femeia la tâlharii morţi şi se gândi să-i arunce în râul din apropiere, înainte de a se face dimineaţă. Îl apucă pe unul de o mână şi-l trase spre uşă, când deodată simţi că în casă se strecurase cineva, pesemne un hoţ.

- Hoţule, zise atunci femeia cea curajoasă, mai bine ieşi din ascunzătoare şi aruncă-mi în râu acest musafir nedorit, care a murit aici. La întoarcere te voi răsplăti cu o sută de monede de aur. Dacă vrei să furi, n-ai să găseşti lucruri deosebite, iar banii nu ştii unde i-am ascuns, mai adăugă ea.

Hoţul se gândi că femeia avea dreptate, aşa că ieşi din ascunzătoare, luă mortul de lângă uşă în spinare şi plecă să-l arunce în râu. După puţin timp se întoarse, cerându-şi răsplata: cele o sută de monede de aur.

- Cred că glumeşti. Văd că mortul este tot acolo, lângă uşă. Doar nu vrei să spui că l-ai aruncat în râu, iar apoi mortul s-a întors singur, spuse femeia care între timp, când hoţul arunca mortul în râu, pusese alt mort în locul celui dintâi, lângă uşă.

Când se uită hoţul înspre locul de unde luase mortul, rămase înmărmurit, căci văzu că femeia n-a minţit: mortul era tot acolo.

”Dacă îi spun că mortul s-a întors singur, o să mă creadă nebun de-a binelea. Cine poate să creadă o întâmplare ca asta?” îşi zise hoţul.

Aşa că, fără să zică nimic, luă al doilea cadavru în spate şi-l duse la râu. Îi legă de picior un bolovan mare, alese un loc cu apa adâncă şi-l aruncă.

- Să nu te mai prind iar lângă uşă, că va fi vai de tine! îi strigă el.

Apoi hoţul se întoarse, dar n-o mai căută pe femeie, ci, înainte de a intra în casă, privi spre uşă, de unde luase cadavrul. Acum mirarea lui se amestecă cu groaza când văzu cadavrul rămas locului. Adevărul este că între timp femeia pusese acolo pe cel de-al treilea tâlhar. Hoţul îl luă şi pe ăsta, îl duse la râu, îi legă un bolovan şi mai mare de un picior, îl bătu măr şi abia după aceea îl aruncă în râu.

- Na, să-ţi fie de învăţătură că ţi-ai bătut joc de mine! zise hoţul.

Apoi se întoarse iarăşi la casa cu pricina, gâfâind de atâta trudă, dar în faţa casei îl aştepta femeia care, de cum îl văzu, îi strigă de departe:

- Unde ai fost? De ce n-ai aruncat nici până acum cadavrul?

Auzind întrebarea, pe hoţ îl cuprinse îndată o groază de nedescris. Fără să mai stea pe gânduri, o luă la fugă cât îl ţineau picioarele.

”Ori cadavrul e însuşi dracul, ori femeia e o vrăjitoare”, îşi zise hoţul în timp ce alerga. Şi n-a mai îndrăznit niciodată să se apropie de acea casă.

Ţapul fermecat

SE POVESTEŞTE că un ţăran, murind, lăsase ca moştenire celor doi fii ai săi, Parman şi Rogo, un petic de pământ, o casă şi o sută de arginţi.

- Tu eşti fiul cel mare, îi zise Rogo lui Parman, şi de aceea socotesc că e dreptul tău să rămâi în casa părintească, să munceşti pământul. Mie să-mi dai cei o sută de arginţi, ca să-mi încerc norocul în negoţ.

Fratele cel mare acceptă bucuros şi rămase în casa părintească.

Din banii moşteniţi, Rogo îşi cumpără din sat câteva vaci, cu gândul să le vândă cu preţ bun la oraş. După socoteala lui, într-un timp nu prea lung ar fi putut să-şi întocmească o gospodărie proprie. Dar avu ghinion: ducând vacile spre oraş, se întâlni cu nişte tâlhari care, după ce-l bătură măr, îi luară nu numai vacile, ci şi cămaşa de pe el.

Ce să facă acum? Ar fi putut să se întoarcă acasă la frate-său; nu se îndoia că-l va primi cu braţele deschise. ”Dar cum să mă întorc aşa, pe jumătate dezbrăcat, când cu o zi înainte am plecat cu o sută de arginţi în pungă?” se gândi Rogo. Până la urmă, se hotărî să intre argat la un boier dintr-un sat apropiat. Cinci ani de zile stătu Rogo ca argat în casa unui hagiu[5], muncind de dimineaţă până noaptea târziu fără odihnă, cu mâncare puţină, numai atât cât să nu moară de foame. Într-o seară, îşi făcu el socoteala:

- Cinci ani de zile am muncit ca un bivol. Dar ce vorbesc, ba şi mai rău decât un bivol. E drept că un bivol munceşte greu în orezărie, dar, de bine-de rău, e hrănit pe săturate, pe când eu sunt întotdeauna flămând. După muncă, bivolul e întotdeauna dus la scaldă, dar eu n-am timp nici să mă spăl ca lumea. Unui bivol nu i se dă îmbrăcăminte, dar nici

5 *Hagiu - creştin sau musulman care a fost în pelerinaj la locurile sfinte (n. red.).*

mie. Însă bivolului nu i se dă îmbrăcăminte că n-are trebuinţă, pe când mie îmi trebuie. Dar dacă mă gândesc mai bine, un bivol n-are simbrie şi nici nu poate pleca de la stăpân, iar eu am simbrie şi pot pleca oricând doresc. Va să zică, până la urmă tot stau mai bine decât un bivol.

Cu gândul la simbria lui, Rogo se mai linişti. Simbria pentru cei cinci ani de muncă trebuia să fie o sumă destul de frumoasă. Nu ştia nici el cât de mare, dar, ca să încerce iar în negoţ, ar fi poate de ajuns. Aşa că, dis-de-dimineaţă, Rogo se înfăţişă hagiului, îi spuse că voia să se întoarcă acasă şi-i ceru simbria lui pentru cei cinci ani de zile de când se băgase argat la el.

- Hai să facem socoteala, zise hagiul. Simbria pentru cei cinci ani este atât, şi spuse o sumă. Dar trebuie să scădem ce îmi datorezi tu mie. Când ţi-am dat în pază caii, a murit unul din ei. Preţul unui cal este atât. Când ai fost odată bolnav, mulţumită leacului meu, te-ai făcut bine; preţul este atât. Când ai rămas singur într-o zi să păzeşti casa, a venit un hoţ şi a furat nişte lucruri din casă. Fiindcă tu erai răspunzător de ce se întâmplă în casă, trebuie să plăteşti paguba. Va să zică, dacă scădem simbria din ce îmi datorezi, în loc să primeşti tu ceva de la mine, trebuie să-mi dai zece arginţi. Totuşi, fiindcă m-ai slujit cinci ani de zile, te las să pleci fără să-mi dai nimic.

”Va să zică, până la urmă eu stau mai rău decât un bivol, îşi zise Rogo. Dar nu mă las până nu-l învăţ minte pe acest hagiu hapsân.”

Şi atunci Rogo plecă la fratele său, Parman, şi-i povesti toate păţaniile sale.

- Şi acum împrumută-mi cincizeci de arginţi, ca să-mi mai încerc o dată norocul, sfârşi Rogo.

Din aceşti cincizeci de arginţi, Rogo îşi cumpără haine scumpe, mai cumpără şi un ţap bătrân, iar restul de bani îi

ascunse sub coada ţapului. Cu ţapul după el, Rogo se întoarse la fostul său stăpân.

- Am venit ca să-mi plătesc datoria, zise Rogo hagiului.

- Dar ce este cu acest ţap? întrebă hagiul mirat, văzându-l bine îmbrăcat şi târând un ţap bătrân.

- Acest ţap nu este un ţap obişnuit, ci un ţap fermecat, pe care îl am de la un drac, răspunse Rogo. I-am promis să-l slujesc după moarte şi, în schimb, mi-a dat acest ţap, care poate să-mi dea arginţi oricând am nevoie.

Cu această vorbă, Rogo începu să apese burta ţapului şi, imediat, se rostogoliră câteva monede de argint. Rogo numără zece monede şi i le înmâna hagiului. Când văzu această minune, hagiul, fiind foarte lacom, nu mai putea să-şi ia ochii de la ţap.

- N-ai vrea să mi-l vinzi mie? întrebă el.

- De ce să-l vând când el îmi dă în fiecare zi atâta bănet de nu-l pot număra?! răspunse Rogo.

- Îţi dau un sac de arginţi pentru el, spuse hagiul.

- Un sac de arginţi îmi dă ţapul acesta în numai câteva zile.

- Îţi dau un sac de aur! insistă hagiul, dorind să aibă ţapul fermecat.

- Dacă ţii atât de mult să mi-l cumperi, bine, fie aşa cum spui.

Rogo luă sacul cu aur şi lăsă ţapul în casa hagiului. Dar, înainte de a pleca, zise:

- Să nu uit să-ţi spun. Câteodată, ţapul ăsta îşi cam face de cap şi nu mai aruncă monede de argint. Dacă se întâmplă acest lucru, ia un topor şi loveşte-l în cap! Ţapul nu va muri, căci e ţapul necuratului, în schimb va face el monede de argint, chiar mai multe decât înainte.

Cu sacul acela plin de aur, Rogo îşi întemeie o gospodărie frumoasă şi se căsători cu o mândreţe de fată. De acum

încolo el lucra numai pe pământul lui, şi aşa a trăit fericit până la adânci bătrâneţe.

Dar cu ţapul şi hagiul ce credeţi că s-a mai întâmplat? Ţapul a murit chiar a doua zi după ce a plecat Rogo, lovit cu toporul de hagiul cel lacom, căci nu i-a mai dat acestuia monede de argint. Iar hagiul, văzându-se înşelat, a înnebunit de ciudă.

POVESTE COREEANĂ

Ţol Se şi ursul

ÎNTR-O FAMILIE SĂRACĂ dintr-un sat, trăia odată un băiat. Îl chema Ţol Se. El trebuia să meargă adesea în munţi să taie lemne şi să culeagă vreascuri pentru foc.

Într-o zi, când Ţol Se tăia lemne departe în munţi, deodată auzi un zgomot. De spaimă, scăpă toporul, când văzu că drept în faţa lui venea un urs.

- Ei, netrebnicule! Cine ţi-a dat voie să tai lemne aici? urlă ursul.

- Dar cine mă opreşte? Eu tai lemne de care nimeni n-are nevoie, răspunse Ţol Se.

- Îndrăzneşti să răspunzi şi să mă înfrunţi? Cum ţi-ai îngăduit să faci ce vrei aici, când pădurea are un stăpân?! răcni ursul.

Ţol Se înţelese că nu e bine să-l înfurie pe urs. Se hotărî deci să cadă la învoială cu el, cu blândeţe.

- E adevărat, am greşit. Altă dată, când voi avea nevoie să tai lemne, am să-ţi cer învoire.

Ursul se linişti şi mormăi:

- Aşa să faci! Aici, în munţi, nimeni n-are voie, fără îngăduinţa mea, să rupă nici un fir de iarbă.

Apoi arătă cu laba spre traista cu merinde a lui Ţol Se, atârnată de o cracă, şi spuse:

- Ce ai acolo? E ceva bun de mâncare?

Scoate-o!

Ţol Se a trebuit să dea mâncarea lui ursului. Acesta mancă totul, chiar şi ultimele firimituri de orez.

- De acum înainte, de câte ori ai să vii după lemne, să-mi aduci şi de mâncare, mormăi ursul şi dispăru în adâncul pădurii.

Ţol Se, flămând, îşi puse traista în spate şi se îndreptă spre casă. El continua să vină la pădure de fiecare dată când se terminau lemnele acasă. Şi, tot de fiecare dată, trebuia să aducă mâncare pentru urs.

Odată, pe când urca un munte abrupt, văzu o căprioară. Ea, şchiopătând, alergă spre el, se aşează pe pământ şi-l rugă:

- Băiatule, fii bun şi lecuieşte-mi piciorul!

L-am întâlnit pe urs şi iată cum m-a schilodit.

Lui Ţol Se i se făcu milă de căprioară, îşi rupse o fâşie din cămaşă şi-i legă piciorul.

- Acum îmi e mai bine, nu mă mai doare! îţi mulţumesc din suflet... sunt necăjită. Ursul ăsta nu mă lasă să trăiesc.

Şi căprioara îi povesti băiatului despre necazurile ei.

- Ian ascultă, de ce la urma urmelor noi trebuie să îndurăm toate astea?! spuse Ţol Se.

- Am o idee, îl încuraja căprioara. Ce crezi dacă... îi şopti lui Ţol Se la ureche.

- Foarte bine! Foarte bine! Desigur! aprobă din cap băiatul.

Despărţindu-se de căprioară, Ţol Se se înfundă în codru şi începu să taie lemne.

”Poc! Poc!” răsuna ecoul loviturilor de topor până departe, în pădure. în scurt timp, se auzi un mers greoi.

- Ei, iar tai lemne fără învoirea mea? urlă ursul care se apropiase.

- Nu te supăra, mărite urs, ţi-am adus orez, spuse Ţol Se.

Şi repede luă traista de pe cracă şi-i dădu ursului o ceaşcă de orez. Ursul se prăvăli la pământ şi începu lacom să înfulece orezul. Dar din adâncul pădurii se auzi deodată un zgomot. Ursul întrebă, mirat:

- Ce-i asta?

- Nu de mult au trecut pe aici vânătorii. Probabil că acum se întorc, răspunse Ţol Se.

Ursul tresări.

- Cum? Vânătorii? Au şi arme?

- Desigur. Şi fiecare vânător are câte cinci copoi răi.

- E adevărat? se agită ursul.

- Da, vin drept încoace, răspunse Ţol Se, uitându-se într-o parte.

- Scapă-mă! N-o să-ţi mai fac nici un rău de acum înainte şi am să-ţi mulţumesc! începu să se roage ursul.

- Bine, asta nu-i greu. Dar unde aş putea să te ascund?

- Acoperă-mă cu haina ta, spuse ursul tremurând de frică.

Ţol Se aruncă haina peste el. Ursul se zgribuli şi vârî nasul în pământ.

În vremea asta, dintre copaci se auzi un strigăt:

- Ei, tăietorule de lemne, n-ai văzut cumva un urs?

- Nu, n-am văzut, răspunse calm Ţol Se.

- Dar acolo sub haină ce ai? se auzi din nou glasul.

- Spune că sunt lemne. Repede! îi şopti ursul, tremurând de frică.

- Sunt lemne, pe care le-am tăiat.

- Dacă sunt lemne, de ce le-ai acoperit cu haina? se auzi din nou glasul.

- Pune haina sub mine! Repede, nu mai pierde timpul! se rugă ursul.

Ţol Se, cu mare greutate, puse haina sub urs. Dar iarăşi fu întrebat:

- Dacă sunt lemne, de ce nu le-ai legat?

- Repede, leagă-mă! începu să tremure ursul, şi mai speriat.

Ţol Se îl legă strâns cu sfoară. Dar glasul dintre tufişuri continuă:

- Ei, băiete! Aici e ceva în neregulă. Dacă sunt lemne pentru foc de ce nu le-ai despicat?

Ursul, de frică, nemaiştiind ce să spună, răcni:

- Despică-le cu toporul! Repede!

Ţol Se îşi făcu vânt cu toporul şi, după câteva lovituri, ursul rămase nemişcat.

În acel moment, de după copaci se ivi căprioara.

- Uf! Parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă...

- Ce bine am aranjat toate, căprioaro! spuse încântat Ţol Se. Şi asta numai datorită ţie...

- Ne-a mers strună, pentru că ursul ăsta a fost tare prost, cuvântă căprioara.

- Acum am să merg liniştit după lemne, nu mai am de ce mă teme.

- Iar eu am să dorm fără nici o grijă, spuse căprioara şi, luându-şi rămas bun de la Ţol Se, dispăru în desişul pădurii.

POVEŞTI AFRICANE

Elefantul, Hipopotamul şi Iepurele-frânghier

TRĂIA ODATĂ un iepure-frânghier. Împletea frânghii, le vindea şi trăia din ce agonisea.

Odată, Iepurele împleti o frânghie lungă şi o târî în pădure. În întâmpinare îi ieşi Elefantul.

- Elefantule, hai să ne măsurăm puterile, să vedem care e mai tare, zise Iepurele.

- Cum aşa? se miră Elefantul.

- Uite-aşa: tu apuci de un capăt al acestei frânghii, eu de celălalt şi fiecare o să tragă înspre el, îl lămuri Iepurele. Cine-l trage pe celălalt primeşte o sută de monede de aur.

Elefantul nu-şi credea urechilor.

- Cu mine ţi-ai găsit tu să-ţi încerci puterile?

- Întocmai! îl zădărî Iepurele.

- Va să zică tu crezi că o să mă dai gata?! se miră Elefantul mai departe.

- Da, da! repetă Iepurele. Ţine de frânghie, iar eu alerg să apuc de celălalt capăt. Când voi zvâcni, să tragi!

Iepurele îi dădu Elefantului un capăt al frânghiei, iar el alergă prin pădure spre fluviu. Acolo îl găsi pe Hipopotam.

- Prietene Hipopotam! îl strigă Iepurele. Ia vino încoace, am să-ţi spun ceva.

- Ce ai cu mine? întrebă Hipopotamul.

- Vezi frânghia asta? Hai să ne încercăm puterile. Dacă mă tragi în apă, eu îţi dau o sută de monede de aur, iar dacă te trag eu pe tine pe mal, ai să-mi dai tu mie.

- Ascultă, Iepure! zise Hipopotamul. Nu eşti în toate minţile? Tu să mă tragi pe mine din apă pe mal?

- Da, da! îi aruncă Iepurele vorbele.

- Bine, fie. Dă-mi frânghia.

- Ţine-o! Eu alerg la capătul celălalt. Când voi zvâcni, să tragi.

Iepurele dădu fuga în pădure, prinse cu amândouă lăbuţele de mijlocul frânghiei şi zvâcni. Elefantul şi Hipopotamul începură să tragă de ea, fiecare înspre el. Mult timp nici unul nu izbuti să-l întreacă pe celălalt. Ba-l trăgea Elefantul pe Hipopotam pe mal, ba Hipopotamul îl trăgea pe Elefant înspre fluviu. Iar Iepurele şedea în pădure lângă

frânghie şi urmărea întrecerea. Când văzu că frânghia s-a întins, luă un cuţit şi o tăie pe din două.

Luaţi pe neaşteptate, Elefantul se dete peste cap, iar Hipopotamul plescăi zgomotos apa. Bietul Elefant se lovi atât de tare cu capul de un copac, încât îşi pierdu cunoştinţa. Iar Hipopotamul, prăvălindu-se de pe mal, ridică asemenea talazuri pe fluviu, că toţi crocodilii aflaţi pe aproape fură azvârliţi pe uscat.

A doua zi, şi Elefantul şi Hipopotamul porniră iavaş-iavaş la vraci să-şi oploşească rănile. Acolo se întâlniră.

- Oh, niciodată n-aş fi crezut că Iepurele e atât de puternic! se jelui Hipopotamul. Ieri însă ne-am măsurat puterile şi cât pe ce era să mă dea gata.

- Stai oleacă! zise Elefantul. Pe mine la fel! Da' Iepurele să fi fost oare?

Mai vorbind, mai iscodind, dintr-una într-alta, Elefantul şi Hipopotamul pricepură că Iepurele i-a tras pe sfoară şi se juruiră să se răzbune.

- Numai să se arate el în pădure! zise Elefantul. Am să-l prind şi n-o să-mi scape viu.

- Să-ncerce numai să se apropie de fluviu, zise Hipopotamul. Cum îl văd, îl înec!

În timpul acesta, Iepurele-frânghier, ascuns în tufiş, auzi toată tărăşenia. Dete fuga acasă şi începu a se gândi ce să facă, ce să dreagă. Nici vorbă, bani n-o să mai vadă nici de la Elefant, nici de la Hipopotam. Atâta pagubă! Numai de-ar scăpa cu viaţă!

Se gândi ce se gândi şi plecă în pădure. Acolo găsi o capră moartă pe care o jupui. Pielea caprei era bătrână, roasă de viermi şi furnici. Iepurele se vârî în ea şi se făcu dintr-o dată aidoma unei capre bătrâne, atât de îngălată, că-ţi era silă să te uiţi la ea.

Iepurele se apropie de fluviu, iar Hipopotamul, de cum îl zări, îl întrebă plin de mirare:

- Ei, Capră, ce-ai păţit?

- Din pricina vrăjilor Iepurelui, răspunse aceasta. Ştie un descântec înfricoşător Iepurele ăsta. Cum îl supără cineva, pune viermii şi furnicile să-l roadă. Vezi cum a ajuns pielea mea?!

- Ascultă, zise Hipopotamul speriat. Dacă-l întâlneşti cumva pe Iepure să-i spui că nu-i port nici o supărare. N-are decât să vină la fluviu când i-o plăcea. Eu am să fiu tare bucuros.

- Bine, am să-i spun! răspunse Iepurele de sub pielea de capră.

Şi plecă în pădure. Acolo dete peste Elefant. -Ascultă, Capră! Ce e cu tine? Nu ţi-a rămas nici un locşor nevătămat, se minună Elefantul.

- Numai Iepurele e de vină. M-am supărat puţin nu de mult şi uite ce blestemăţie a aruncat asupra mea. A rostit un descântec înfricoşător şi de atunci viermii şi furnicile îmi rod pielea...

- Ştii ceva, Capră? zise Elefantul speriat. Dacă-l vezi pe Iepure, spune-i că nu sunt supărat deloc pe el. N-are decât să zburde prin pădure cât i-o plăcea.

- Bine, bine! răspunse Iepurele de sub pielea de capră.

După aceea alergă acasă, azvârli pielea găurită şi porni spre malul fluviului.

Văzându-l, Hipopotamul se tulbură.

- Ah, iată-l pe viteazul nostru... bălmăji acesta. Ţi-a spus bătrâna Capră că mă bucur ori de câte ori te văd?

- Dacă te bucuri, plăteşte o sută de monede de aur, răspunse Iepurele. Doar te-am învins, nu-i aşa?

- Mai încape vorbă? se grăbi Hipopotamul să-i facă pe plac.

Şi vrând-nevrând, îi plăti Iepurelui suma cerută.

De la Hipopotam, Iepurele plecă în pădure să-l găsească pe Elefant.

- O, iată-l pe prietenul meu Iepurele! Ţi-a spus, oare, bătrâna Capră cuvintele mele? zise Elefantul.

- Ce anume să-mi spună?

- Că mă bucur să te văd mereu şi nu-ţi port deloc pică.

- Va să zică recunoşti că te-am învins? Da sau nu? Dacă recunoşti, dă banii!

- Da, da! zise Elefantul în grabă.

Iar în gândul său îşi spuse: ”Mai bine-i dau o sută de monede de aur decât să mă încurc cu un asemenea Iepure!” Şi-i dete.

De atunci, iepurii zburdă pe unde vor, şi prin pădure, şi pe lângă fluviu şi nici hipopotamii, nici elefanţii nu-i ating niciodată.

Şacalul păcălit de Capră

ÎNTR-O ZI, Capra plecă să prindă peşte cu năvodul. Băgă năvodul şi ici, şi colo, dar nu prinse nimic. Capra căzu pe gânduri: ”Ce e de făcut? Ce-o să le dau de mâncare iezilor flămânzi?”

Deodată îl văzu pe Şacal târând pe mal un sac plin cu peşte proaspăt. Cumătrul avusese noroc, se vede. ”Acu' e acu'! îşi zise Capra. Ori mă mănâncă pe mine Şacalul, ori îl păcălesc eu şi-i iau peştele!”

- Hei, vecinico, ce mai faci? strigă Şacalul de departe.

Capra însă şedea dusă pe gânduri, ca şi când n-ar fi auzit nimic. Şacalul o mai strigă o dată, dar Capra nu-i răspunse nici acum. Atunci, Şacalul aruncă supărat sacul cu peşte, zvârli năvodul, se apropie de Capră şi strigă:

- Hei, Capră, trezeşte-te! Te-am întrebat: ce mai faci?

- Ha? Ce-ai zis, domnule Şacal? tresări Capra.

- Ascultă, vecinico, la ce te gândeşti aşa de adânc, încât nici nu auzi ce te întreb? se miră Şacalul. Se vede că nu prea ţii la blana ta!

- Oh, iertare, domnule Şacal, răspunse Capra speriată. Mă tot gândesc şi mă gândesc întruna ce să fac cu carnea. Am acasă coşarul plin cu carne şi pe o asemenea arşiţă o să se strice repede. De-aia îmi bat capul şi nu ştiu ce să fac, cum s-o pun la păstrat.

- De unde ai tu atâta carne? făcu neîncrezător Şacalul.

- Ah, domnule Şacal, am fost de curând la un vrăjitor nemaipomenit care mi-a pus asemenea putere în coarne, încât e de ajuns să le îndrept spre o fiară, ca aceasta să moară pe loc. Multe jivine n-au vrut să creadă, deşi eu le prevenisem. Numai ce m-am făcut cu coarnele înspre ele şi au căzut polog, iar eu le-am târât hălcile în coşarul care este acuma plin. Şi carnea se strică din cauza căldurii. Ce, nici domnia-ta nu mă crezi, domnule Şacal?

- Te cred, te cred! strigă Şacalul.

Privi la coarnele Caprei şi închise ochii de spaimă. Astfel, cu ochii închişi, se trase de-a-ndăratelea în tufiş. Ajuns acolo, se-ntoarse cu spatele şi o luă numaidecât la sănătoasa, cât mai departe de coarnele înspăimântătoare ale Caprei, care atâta aştepta.

Ea înşfacă sacul cu peşte şi năvodul Şacalului şi plecă bucuroasă acasă. În seara aceea, în casa Caprei toţi au mâncat pe săturate, iar Şacalul a dat târcoale satului până târziu în noapte, urlând de foame.

De unde s-au ivit măgarii

CÂNDVA, trăiau pe lume numai cai, iar de măgari nici nu se pomenea. Iată că printre telegari se găsi un Cal nemaipomenit de uituc. Una, două, îşi uita numele. Odată, acesta se duse la un Zeu şi-i zise:

- Domnule Zeu! Fii bun, te rog, şi spune-mi cum mă cheamă pe mine?

- Pe tine te cheamă Cal!

Nu trecură nici două zile şi Calul îşi uită din nou numele. Se înfăţişă Zeului şi-l rugă să-i mai amintească o dată numele. Zeul era în toane bune. Zâmbi şi-i zise:

- Pe tine te cheamă Cal. Dar nu mai fi atât de împrăştiat, nu-ţi mai uita numele şi nu mai veni să mă plictiseşti cu fleacuri. Şi aşa am atâtea treburi!

Calul îşi clătină capul în semn de mulţumire şi plecă.

Trecură alte câteva zile. Dar iată că, într-o noapte, Calul se trezi şi nu fu chip să-şi aducă aminte cum îl cheamă! Se gândi mult şi bine, dar degeaba. Tulburat peste măsură, Calul se hotărî să mai meargă o dată la Zeu şi să-l întrebe cum îl cheamă.

De data aceasta, Zeul era în toane rele. Când află pentru ce a venit Calul, îşi pierdu cumpătul de tot.

- Măgar, asta eşti! strigă Zeul la el. Ai priceput? Eşti Măgar şi ai să rămâi Măgar pentru totdeauna!

Şi Zeul îi lungi Calului urechile ca să poată auzi mai bine ce i se spune.

De atunci s-au ivit pe lume măgarii urecheaţi.

Câinele şi Găina

AU FOST ODATĂ doi prieteni: Găina şi Câinele.

Amândoi dormeau în aceeaşi casă: Câinele pe prag, iar Găina în casă, într-o cuşcă.

Odată, la lăsarea nopţii, pe Găină o apucase lenea, aşa că-l rugă pe Câine să închidă uşa. Câinele însă îi răspunse:

- Dacă ţii atât de mult, n-ai decât s-o închizi tu. Mie mi-e totuna dacă dorm pe prag sau afară. Eu, ştii bine, duc viaţă de câine.

Pe Găină o cuprinsese toropeala în cuşcă şi nu catadicsi să se scoale să-nchidă uşa.

”La urma urmei, eu trăiesc în cuşcă şi n-am de ce mă teme”, îşi spuse Găina.

În noaptea aceea, însă, pe la casa lor trecu Vulpea. Aceasta se strecură nesimţită pe lângă Câinele adormit, deschise cuşca, înşfacă Găina şi- întinde-o!

Pe drum, ca prin minune, Găina izbuti să scape din labele Vulpii şi să fugă acasă.

- Pe unde mi-ai umblat atâta? o întrebă Câinele pe Găină.

Găina nu-i răspunse nimic şi se culcă pe tăcute. A doua zi, seara, Câinele-i zise Găinii:

- Închide uşa, că poate să te fure Vulpea. N-am s-o închid eu, că mie nu mi-e frică de Vulpe.

Găina-şi aminti cum o târâse Vulpea prin pădure, se ridică şi închise uşa cu zăvorul.

De atunci, toate găinile dorm numai cu uşa încuiată.

CUPRINS

Poveşti chineze
Negustorul şi şarpele / 5
Femeia şi maimuţele / 11
Fetele din oglinzi / 15
Feciorul şi fantoma / 31
”Aşa este!” / 33
Spintecătorul de dragoni / 41
Cele două fete ”urâte” / 43

Muntele de aramă / 50
Templul din nori / 57
Crapul fermecat / 65
Copilul din lemn de scorţişoară / 75

Poveşti javaneze
Vulpea cu cioc / 91
Femeia cea isteaţă / 97
Prinţesa şi maimuţoiul / 100
Povestea lui Mălin / 105
O femeie, trei tâlhari şi un hoţ / 115
Ţapul fermecat / 118

Poveste coreeană
Ţol Se şi ursul / 124

Poveşti africane
Elefantul, Hipopotamul şi Iepurele-frânghier /130
Şacalul păcălit de Capră / 136
De unde s-au ivit măgarii / 138
Câinele şi Găina / 140